

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí
(komparativní případová studie obcí Modrava a Kvilda)**

Bambousková Zdeňka

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mgr. Zdeňka Bambousková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí (komparativní případová studie obcí Modrava a Kvilda)

Název anglicky

Political aspects of management and development of the selected municipalities (case study of municipalities Modrava and Kvilda)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybrané obce Modrava (okres Klatovy) a Kvilda (okres Prachatice). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obcí. 2. Identifikovat aktéry politického procesu ve vybraných obcích (lokální politické subjekty a podobně). 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místních samospráv v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako komparativní případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Modrava, Kvilda, rozpočet obce, rozvoj obce, majetek obce, samospráva, volby, spolupráce obcí

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P – Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8
- BERNARD, J. (ed.). *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN 978-80-7330-187-3
- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, J. – ČOPÍK, J. – BUBENÍČEK, V. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80-101.
- MOURITZEN, P. E. – SVARA, J. H. *Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- REKTOŘÍK, J. – ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8.
- SWIANIEWICZ, P. An Empirical Typology of Local Government Systems in Eastern Europe. *Local Government Studies* č. 2, roč. 40, 2014, s. 292-311.
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 27. 2. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 3. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí (komparativní případová studie obcí Modrava a Kvilda)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. března 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za odborné rady a metodickou pomoc, kterou mi při zpracování této práce poskytl. Zároveň bych ráda poděkovala starostovi Modravy Ing. Antonínu Schubertovi a starostovi Kvildy Václavu Vostradovskému, za poskytnuté rozhovory i cenné materiály.

Abstrakt:

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy, hospodaření a rozvoje vybraných obcí. Výzkum je zaměřen na obce Modrava (okres Klatovy) ležící v Plzeňském kraji a Kvilda (okres Prachatice) v Jihočeském kraji. Cílem práce je v rámci zvoleného tématu jednak charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obcí, tak i identifikovat hlavní aktéry politického procesu ve vybraných obcích (lokální politické subjekty, zájmové skupiny a podobně). V další fázi definují charakter rozhodovacího procesu místních samospráv v oblasti rozvoje obce a v neposlední řadě charakterizují hospodaření obcí. Práce je zaměřena na dostatečně dlouhé období od roku 2006 do současné doby. Takto nastavené období má v rámci analýzy vývoje finančních ukazatelů vypovídací charakter, protože se v něm eliminují nepředvídatelné výkyvy a propočet zejména finančních prostředků volných pro realizaci rozvojových aktivit.

Práce je rozdělena do dvou částí. V první části jsou uvedeny teoretické poznatky a informace, týkající se obecné charakteristiky a struktury obcí v České republice. Najdeme zde i informace týkající se majetku a rozpočtu obce, které jsou následně využity v části praktické. Druhá část práce je zaměřena na samotné obce Modravu a Kvildu.

Klíčová slova:

Modrava, Kvilda, rozpočet obce, rozvoj obce, majetek obce, samospráva, volby, spolupráce obcí.

Annotation:

The topic of this thesis is the issue of local self-management and development of selected municipalities. The research is focused on the municipalities of Modrava (Klatovy District) located in the Pilsen Region and Kvilda (Prachatice District) in the South Bohemian Region. The aim of the thesis is to characterize the main socio-economic indicators of the municipalities as well as to identify the main actors of the political process in selected municipalities (local political entities, interest groups, etc.). In the next phase, I define the character of the decision-making process of local governments in the area of community development and last but not least. I describe the management of municipalities. The work is focused on a sufficiently long period from 2006 to the present. The period set in this way has an informative character within the description of the development of financial indicators, because it eliminates unpredictable fluctuations and calculates especially the financial resources available for the implementation of development activities.

The thesis is divided into two parts. The first part presents theoretical knowledge and information concerning the general characteristics and structure of municipalities in the Czech Republic. There is also information about the property and budget of the municipality, which is used in the practical part then. The second part is focused on the villages of Modrava and Kvilda.

Keywords:

Modrava, Kvilda, municipal budget, community development, community property, self-government, elections, cooperation of municipalities.

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	13
3. Obec jako součást územní samosprávy.....	15
3.1 Postavení a funkce obce	15
3.2 Role a fungování územní samosprávy.....	17
3.3 Obecní zřízení	17
3.4 Samostatná působnost obce	18
3.5 Přenesená působnost obce.....	18
4. Zastupitelstvo	19
4.1 Členové zastupitelstva.....	19
4.2 Rada obce.....	19
4.3 Starosta.....	20
4.4 Obecní úřad	20
4.5 Výbory zastupitelstva obce	19
4.6 Občané	19
5. Rozpočet obce.....	22
5.1 Příjmy obecního rozpočtu	22
5.2 Daňové příjmy obce	22
5.3 Dotační příjmy obce.....	23
5.4 Nedaňové příjmy obce	23
5.5 Dluhové příjmy obce.....	24
5.6 Hlavní obecní výdaje	24
5.7 Závěrečný účet	25
5.8 Rozpočtové určení daní.....	25
6. Rozhodování v obci	27
Praktická část	29

7.	Základní informace o obci Modrava.....	29
7.1	Obecná charakteristika obce	29
7.2	Historie a současnost obce	30
7.3	Organizační struktura obce	32
7.4	Profil obyvatelstva	32
7.5	Podnikatelské aktivity obce	33
7.6	Občanská vybavenost.....	33
7.7	Cestovní ruch	34
7.8	Spolupráce s jinými obcemi	35
8	Programy obce Modrava	36
8.1	Program sociální stabilizace obce Modrava.....	36
8.2	Ekologický program obce Modrava.....	36
9	Příjmy obce.....	35
10	Výdaje obce.....	39
11	Základní informace o obci Kvilda	40
11.1	Historie a současnost obce	42
11.2	Organizační struktura obce.....	45
11.3	Profil obyvatelstva	45
12	Příjmy obce.....	44
13	Výdaje obce.....	47
14	Srovnání základních charakteristik	48
14.1	Politický aspekt.....	49
14.2	Investiční rozhodování.....	54
14.3	Příjmy obcí Kvilda a Modrava v čase.....	57
14.4	Výdaje obcí Kvilda a Modrava v čase.....	58
15	Závěr.....	59
16	Seznam použitých zdrojů.....	60
17	Přílohy.....	64
18	Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	76

1. Úvod

Listopad roku 1989 přinesl politické změny, které odstartovaly významné změny nejen na národní úrovni, ale také v oblasti územní samosprávy. Již v roce 1990 proběhla první reforma místní samosprávy, která nahradila národní výbory obecními orgány, došlo tak k radikálnímu přechodu od státní moci k místní samosprávě. V roce 1992 byla přijata Ústava České republiky, která legislativně vymezuje území republiky na kraje a obce. V roce 2000 vzešel v platnost zákon o obcích¹, který nahradil první zákon z roku 1990. Zákon o obcích je nejdůležitější právní předpis v oblasti místní samosprávy v České republice, který vymezuje samotné fungování, řízení a rozvoj obce. Mimo tento zákon je dalším důležitým nástrojem zákon o volbách do zastupitelstev v obcích.² V této době měli občané-voliči prostřednictvím voleb zvolit své reprezentanty, kteří budou spravovat území v němž daní občané bydlí. Komunální volby bezprostředně ovlivňují každodenní život občanů a zde se zásadně neřeší politické zařazení, jedná se zde o vzájemný vztah mezi voličem a kandidátem, občané se osobně znají, a tak většinou nerozhoduje politické zařazení.

Pro svou práci jsem si vybrala obec Modravu, protože jsem od mládí jezdila na chalupu v lokalitě Vchynice-Tetov, kde mí prarodiče bydleli do roku 1950, pak byli nuceni se přestěhovat do vnitrozemí. Po uvolnění v roce 1969 byl mým prarodičům vrácen domek, ve kterém do té doby bydlel hajný lesní správy. Ve volném čase pak naše rodina pravidelně v této lokalitě pobývá.

Proces decentralizace zasáhl i Šumavu, v Modravě se uzavřelo lesnické odborné učiliště, které vychovávalo budoucí kádry pro lesní hospodaření, mnozí z nich pak pokračovali na lesnické odborné škole k získání profese hajného. V obci Modrava žili převážně lesníci a lesní dělníci, kteří rozvojem Národního parku Šumava byli nuceni přecházet z pracovních poměrů ze státní lesní správy do živnosti jako fyzické osoby. Úkolem těchto lesních dělníků při kácení stromů byl i úklid klestí, a tak pohyb v lese byl příjemný.

Technický rozvoj přinesl určité ulehčení v lesnické práci, ale obří stroje za sebou zanechávají v půdě znatelné stopy, klestí se nechává ležet, aby zahnilo a tvořilo budoucí živiny. Místní občané nesouhlasí s politikou NP Šumava, jehož zájmem je rozšiřovat i bezzásahové zóny. Na území národního parku žijí lidé se svými potřebami a vyžadující od obecního úřadu a svého starosty součinnost.

Obecní úřad se snaží udržovat pospolitost občanů a stálých návštěvníků obce, a proto jsem se zaměřila na analýzu hospodaření Modravu a Kvildy v období od roku 2006 do současné doby,

---

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (Obecní zřízení)

² Zákon č. 491 /2001Sb., Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

jeho zhodnocení a doporučení pro budoucí období, které by mohlo přispět ke zkvalitnění života občanů a dalšímu rozvoji obcí. První vybranou obcí je Modrava, která se v posledních letech proměnila ze zapadlé pohraniční vesnice na prosperující horské středisko a stala se jednou z nejbohatších obcí v republice. Přispěl k tomu zejména trvalý pobyt bohatého podnikatele. Pro srovnání jsem vybrala obec Kvildu, která má podobné charakteristiky jako Modrava, ale má přibližně pětkrát menší majetek a také menší příjmy. V rámci srovnání nás bude zajímat především hospodaření obce a její rozvoj, ale i to, kdo o hospodaření převážně rozhoduje.

Právě hospodaření obce je stěžejní a ve veřejné správě hraje velmi důležitou roli, protože bez efektivního a kvalitního hospodaření si jen těžko dovedeme představit, že by obec mohla uspokojovat potřeby svých občanů a efektivně se rozvíjela.

Práce je rozdělena do dvou částí. V první části jsou uvedeny teoretické poznatky a informace, týkající se obecné charakteristiky a struktury obcí v České republice. Najdeme zde i informace týkající se majetku a rozpočtu obce, které jsou následně využity v části praktické. Definována je zde i finanční analýza, která je důležitá k hodnocení hospodaření obce.

Druhá část práce je zaměřena na samotnou obec Modrava a Kvilda a zpracování analýzy jejich hospodaření.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum je zaměřen na obce Modrava (okres Klatovy) a Kvilda (okres Prachatice).

Záměrem je zhodnotit řízení, hospodaření a rozvoj dvou obcí, které leží bezprostředně vedle sebe, mají přibližně stejnou rozlohu, počet obyvatel, a především stejně náročné podmínky pro místní obyvatele, přičemž Modrava má výhodu většího majetku, ale v této lokalitě nedisponuje prakticky žádným volným pozemkem. Kvilda není tak bohatá, ale má větší možnosti volných pozemků, výstavba nových objektů neustále narůstá a též má velmi výhodné podmínky pro lyžaře, je zde několik vleků a realizují se i noční sjezdy.

Cíle práce v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obcí.
2. Identifikovat aktéry politického procesu ve vybraných obcích (lokální politické subjekty a podobně).
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místních samospráv v oblasti rozvoje obce.

Pro výzkum v dané oblasti byly stanoveny následující výzkumné otázky:

1. Jaká je úloha starosty z hlediska iniciativy v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy v rozvoji obce?
2. Zdali má vliv politická příslušnost při volbách do zastupitelstva v komunálních volbách v malých obcích.

V prvním případě předpokládáme, že je to právě starosta, kdo na obcích tohoto typu má iniciativu v rozhodovacím procesu v rámci rozvoje obce. „Starosta v malých obcích je zpravidla výrazně dominantním aktérem samosprávy. Při absenci rady obce (v malých obcích existuje rada jen výjimečně) je starosta jediným aktérem nadaným exekutivní mocí a může sám rozhodovat o hospodaření obce, v mantinelech schváleného rozpočtu. V malých obcích dále téměř neexistuje podpůrný administrativní aparát a starosta tak kromě exekutivní role plní rovněž významnou

administrativní úlohu. Přímý přístup k administrativním podkladům a čas věnovaný samosprávě představují zdroje, kterými ostatní členové samosprávy nedisponují. Není tedy divu, že role starosty je oproti roli řadových zastupitelů velmi výrazná a je to především starosta, kdo rozhoduje o podobě fungování instituce místní samosprávy. Starostu malých obcí lze zpravidla označit jako lokálního leadera.“³

U druhé výzkumné otázky předpokládáme, že v takto malých obcích nehraje při komunálních volbách do zastupitelstva obce politická příslušnost velkou roli. „Stranické systémy v komunálních politických prostředích malých venkovských obcí patří k těm nejméně rozvinutým. Mnohdy se v malých obcích nevyskytují ani místní organizace parlamentních stran. Ukázal to i výzkum Jaroslava Čmejřka (2003), který porovnával stranické systémy obcí různých velikostních kategorií z hlediska působnosti celostátních politických stran. Neúplná spektra politických stran se nacházejí v obcích do 2 000 obyvatel. Přičemž v obcích pod 1 000 obyvatel se často neobjevuje ani jediná celonárodně působící politická strana. Důležité postavení tak získávají nezávislí kandidáti, jejichž kandidatura je v podstatě nezbytná. V nejmenších obcích leckdy kandiduje pouze jediná volební strana (nejčastěji SNK), případně několik nezávislých kandidátů. Pravděpodobně se jedná o důsledek obecně nízké úrovně ideologizace politiky a nízkého stupně rivality v malých obcích, jejichž projevem povětšinou bývá nedostatečný zájem místních obyvatel o participaci na správě obce.“⁴

Zjištěná data umožní spolu s výsledky dosavadních výzkumů jiných autorů analyzovat a vyhodnotit mechanismy vládnutí a rozvojové možnosti malých obcí. Takových je v ČR většina.

2.2 *Metodika*

Obce jsou vybrány na základě podobných místních a socioekonomických charakteristik, které jsou uvedeny v praktické části práce. Obě obce také leží v Národním parku Šumava a jsou jeho partnerskou obcí.

Při vypracování práce je využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je postavena jako komparativní případová studie. Ke sběru dat jsou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování (polostrukturované rozhovory).

Polostrukturované rozhovory byly vedeny s představiteli obcí Modrava a Kvilda a následně

---

³ Bernard, Josef. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.

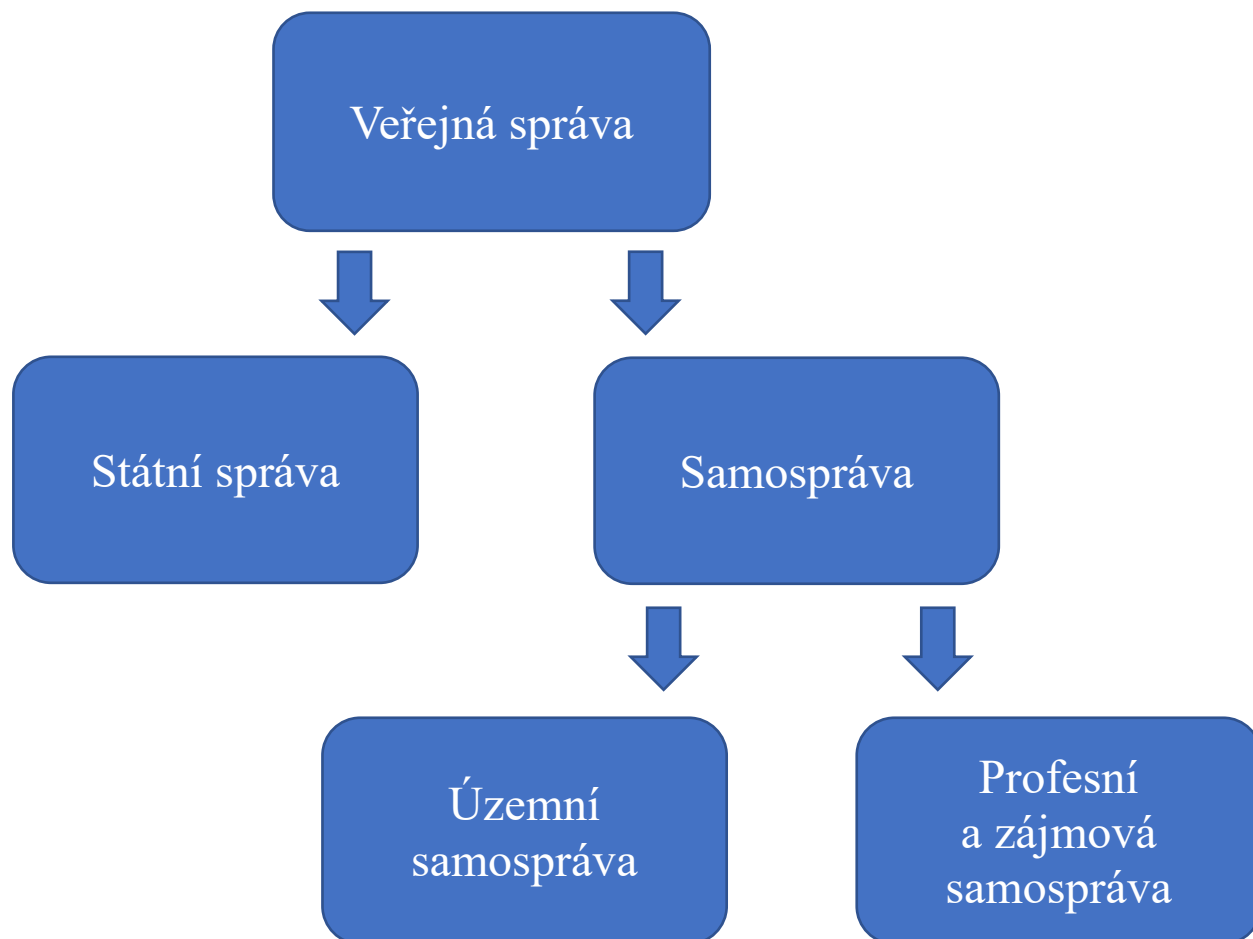
⁴ Čmejřek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

posloužily jako zdroj kvalitativních dat. V Modravě to byl rozhovor se starostou Ing. Antonínem Schubertem a zastupitelem a bývalým místostarostou Jaroslavem Doležalem. V obci Kvilda to byl rozhovor se starostou Václavem Vostradovským. Přepisy rozhovorů jsou přílohou diplomové práce. Dalším použitým materiálem byly jak informace z oficiálních webových stránek obou obcí, tak dále dokumenty, které poskytlo vedení obcí, informace z webového portálu Monitor státní pokladna.cz a portálu Rozpočetobce.cz, kde byly nashromážděny konkrétní informace k hospodaření obcí a dále i data Českého statistického úřadu.

3. Obec jako součást územní samosprávy

V této části práce jsou uvedeny základní informace a stručný popis obce jako základního článku územní samosprávy a také její charakteristika dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Obrázek 1: Schéma veřejné správy v ČR (*vlastní zpracování*)

3.1 Postavení a funkce obce

Právní postavení obcí je upraveno Ústavou ČR zejména v hlavě sedmé, nazvané "územní samospráva". Podrobnou úpravu působností a pravomocí obcí nalezneme v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Na něj navazují další právní předpisy (např. zákon o volbách do zastupitelstev obcí, o místních poplatcích, o správě daní a poplatků, o rozpočtových pravidlech, o stanovení obcí

s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, o úřednicích územních samosprávných celků, správní řád atd.).

"Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce."⁵ "První část komentovaného paragrafu před středníkem vychází z formulací čl. 99 Ústavy „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ a čl. 100 odst. 1 věty první Ústavy „Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu.“ Pro obce jako veřejnoprávní korporace (čl. 101 odst. 3 Ústavy, § 2 odst. 1 obecního zřízení) je příznačné, že jde o společenství občanů vymezeného území, kterému je ústavně zaručena a zákony vymezena samospráva, tzn. možnost samostatně si spravovat své záležitosti, v souladu se zákony, bez podřízení orgánům státu, zejména bez podřízení správním úřadům.⁶

Obec plní tyto funkce vymezené zákonem:

- „vlastní samosprávné funkce, v ČR tzv. samostatná působnost obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. Obec jako územní společenství občanů má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy – a to ve věcech územní samosprávy. V ČR vykonává obec veřejnou správu a samosprávu v samostatné působnosti, tzn. volené zastupitelstvo obce, které svým rozhodnutím svěřuje vlastní realizaci výkonným orgánům na obecním úřadu. Nicméně nejde pouze o zajišťování čistého veřejného statku – veřejnou správu, resp. samosprávu, ale i o zabezpečování dalších druhů lokálních veřejných statků;
- přenesené funkce, v ČR tzv. přenesenou působnost, v rámci vykonávání i výkonu státní správy v tzv. smíšeném (spojeném) modelu místní správy. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v některých oblastech od r. 2001 krajskými úřady. Obecní úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích. V rámci přenesené působnosti obce zajišťují úkoly z oblasti částečně decentralizované veřejné správy jako čistý veřejný statek, ale zároveň zabezpečují i další veřejné statky nejen pro občany své obce, ale i obcí sousedních, tzn., jde o veřejné statky nelokálního významu.“⁷

---

⁵Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). In: *ASPI* [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2017-11-26].

⁶*Zákon o obcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-758-4. - 13 s.

⁷PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-

3.2 Role a fungování územní samosprávy

Termínem samospráva obecně označujeme stav, kdy určité záležitosti spravuje někdo jiný než stát a je při tom relativně nezávislý. V tomto případě to jsou obce, příp. kraje, které při výkonu správy nejsou podřízeny orgánům státní správy. Ty zde pouze na tento výkon dohlížejí. Do této oblasti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce, zejména se jedná o hospodaření s majetkem. Samospráva také samozřejmě podléhá kontrole, a to hned několika způsoby. Chod obce mohou ve větší míře ovlivňovat její zastupitelé a samozřejmě i její občané. Občané mají právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce a k návrhu jejího rozpočtu a závěrečného účtu a také do nich nahlížet. Jednotliví členové zastupitelstva obce mají právo předkládat návrhy na projednání zastupitelstvu, radě, výborům a komisím. Vedle toho mohou vznášet dotazy, připomínky a podněty. V rámci Ministerstva vnitra existuje Odbor dozoru a kontroly veřejné správy, který realizuje kontrolní činnost nejen nad výkonem samostatné působnosti obcí, ale také poskytuje metodickou pomoc územním samosprávným celkům, vyhodnocuje podněty k uplatnění dozorových opatření vůči obcím a zpracovává rozborů právních předpisů a následně je projednává s představiteli obcí. V rámci další kontroly, v tomto případě nad hospodařením obce, stojí povinnost zveřejnění na úřední desce informace o záměru prodat, darovat, pronajmout, nebo vypůjčit svůj nemovitý majetek.

Obec má též povinnost požádat krajský úřad o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok, nebo zadat přezkoumání auditorovi.

3.3 Obecní zřízení

Nejvyšším samosprávným orgánem obce je zastupitelstvo, které jako takové obec spravuje a rozhoduje o zásadních otázkách obecní samosprávy. Obec samozřejmě nespravuje pouze zastupitelstvo, ale kromě něho jsou to i další orgány obce, jako rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Orgánem obce je také komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti (tj. státní správy).⁸

086-4.

⁸ Břeň, J. *Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí*. [Online]. Praha, 2008 [cit. 23.3.2018]. Dostupné z <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

3.4 Samostatná působnost obce

Samostatnou působností se rozumí výkon samosprávy, obec tedy spravuje své záležitosti samostatně. Sem patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům, nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce, nebo o působnost výkonu státní správy, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům, které jsou orgány státu. Do samostatné působnosti obce náležejí např. správa obecního majetku (obce hospodaří podle svého, každoročně schvalovaného rozpočtu), zakládání či zřizování právnických osob a organizačních složek obce, spolupráce s jinými obcemi apod.

3.5 Přenesená působnost obce

Přenesená působnost představuje výkon státní správy prováděný příslušným orgánem obce za podmínky, že tak stanoví zákon. Znamená výkon státní správy příslušným orgánem obce, zpravidla se jedná o obecní úřad (např. evidence obyvatel, působnost stavebního nebo matričního úřadu). V případě přenesené působnosti se zjednodušeně jedná o to, že stát zákonem přenesl na obce povinnost zabezpečit plnění určitých úkolů, které svojí povahou jinak náležejí státu. Stát následně finančně kompenzuje obcím náklady, které tímto vznikly.

Obce se pro účely výkonu státní správy rozdělují do třech kategorií, a to na obce se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.⁹

---

⁹ Břeň, J. *Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí*. [Online]. Praha, 2008 [cit. 23.3.2018]. Dostupné z <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

4. Zastupitelstvo

Počet členů zastupitelstva obce závisí na počtu obyvatel daného územního samosprávného celku. V našem případě při počtu 78 obyvatel je zastupitelstvo v obou obcích 7-členné (dle předpisu do 500 obyvatel zastupitelstvo se sestavuje v tomto počtu 5 až 15 členů).

Zastupitelstvo obce rozhoduje o nejvýznamnějších věcech patřících do samostatné působnosti obce. Obecní zřízení rozlišuje dvě skupiny vyhrazených pravomocí zastupitelstva obce. V první řadě to jsou samotné vyhrazené pravomoci, jako např. schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu obce, zřizování trvalých nebo dočasných peněžních fondů obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovací listiny, rozhodování o založení nebo rušení právnických osob, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda, volba starosty, místostarosty a dalších členů rady obce a odvolávání je z funkce a další. Druhou skupinu vyhrazených pravomocí zastupitelstva obce představují majetkoprávní úkony. Zde se zase jedná např. o nabytí a převodu nemovitých věcí, převodu bytů a nebytových prostorů z majetku obce, poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 tis. Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 tis. Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce a další.

4.1 Členové zastupitelstva

V zásadě rozlišujeme dvě skupiny členů zastupitelstva obce, a to v první řadě ty, kteří jsou pro výkon funkce uvolněni a v druhé řadě ty, kteří uvolněni nejsou. Uvolněným členem zastupitelstva obce je takový zastupitel, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn ze svého pracovního poměru na základě pracovněprávních předpisů. O tom, kdo bude uvolněným nebo neuvolněným zastupitelem, rozhoduje samo zastupitelstvo obce a není nijak stanoveno, kolik zastupitelů bude uvolněných a kolik neuvolněných. Zejména v malých obcích se stává, že z finančních důvodů není žádný uvolněný zastupitel.

4.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce pro samostatnou působnost a ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak

zákon (např. vydává nařízení obce). Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta. To je i v případě obcí Modravy a Kvildy.

4.3 Starosta

Starosta obec zastupuje navenek a je volen společně s místostarostou zastupitelstvem obce z řad svých členů. Tomu je také za výkon své funkce zodpovědný. Starosta má řadu pravomocí, např. zodpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci, může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, zodpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce, spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce a další.¹⁰

V řadě samospráv navíc starosta supluje nejen roli administrativních zaměstnanců, ale rovněž technického personálu a podílí se osobně na zajištění potřebných služeb, jako je úklid sněhu, stavební úpravy veřejných budov a podobně.¹¹

4.4 Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce, v jehož čele stojí starosta a tvoří ho starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V obcích Modrava a Kvilda nejsou zřízeny funkce tajemníka. Obecní úřad vykonává působnost jak v oblasti samostatné působnosti, tak zejména v oblasti přenesené působnosti. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti.¹²

---

¹⁰ Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí [online]. Praha, 2008 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

¹¹ Bernard, Josef. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.

¹² Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí [online]. Praha, 2008 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

4.5 Výbory zastupitelstva obce

Výbor je orgánem zastupitelstva obce a jemu také předkládají své návrhy a stanoviska. Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční výbor a kontrolní výbor. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce. Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.

Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

4.6 Občané

Důležitou součástí obecního zřízení jsou občané, bez nichž by obecní samospráva nebyla myslitelná. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem ČR a v obci je hlášena k trvalému pobytu. Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, nahlížet do rozpočtu obce, do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok a do dalších dokumentů, jako jsou usnesení a zápisy z jednání zastupitelstva obce, usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce. Občan může požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce, může podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty.¹³

---

¹³ Čmejrek, J.; Čopík, J. Veřejná správa. Praha: Jihočeská universita v Českých Budějovicích Ekonomická fakulta, 2016, ISBN: 978-80-7394-578-7.

5. Rozpočet obce

Každá obec si vytváří rozpočet na období jednoho kalendářního roku a s ním následně také hospodář. Rozpočtem obce se rozumí příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace obce včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.¹⁴ Jedním ze základních zákonů, které upravují rozpočty obcí je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Vedle tohoto zákona je zde ještě zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. Ten zase upravuje tvorbu a postavení státního rozpočtu včetně jeho vazeb na rozpočty územních samosprávných celků.

Obce jako územní samosprávné celky mají dle Ústavy České republiky právo na samosprávu, mohou mít vlastní majetek a hospodář podle vlastního rozpočtu. Rozpočet obce patří do její samostatné působnosti a je tedy pouze na rozhodnutí zastupitelstva obce, jak bude rozpočet obce koncipován a jaké budou priority na daný rok.

5.1 *Příjmy obecního rozpočtu*

Příjmy obce se dělí na daňové, dotační, nedaňové a pocházející z dluhových nástrojů. Mezi daňové příjmy patří část výnosů celostátně uvalených daní a místní poplatky. Dotační příjmy jsou dvojího typu – nárokové a nenárokové. Mezi nedaňové příjmy patří příjmy z vlastního majetku a z majetkových práv, z výsledků vlastní hospodářské činnosti a z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila, založila, nebo v nich má majetková práva. Nejjednodušší dělení příjmů je na vlastní a běžné příjmy. Běžné příjmy se každoročně opakují a váží se k běžné činnosti obce. Vlastní příjmy jsou závislé na činnosti obce (např. pořizování nebo prodej dlouhodobého majetku).

5.2 *Daňové příjmy obce*

Daňové příjmy jsou dvojího typu. První typ představuje nárok obce na část výnosů celostátně uvalených daní. Tyto daně stát vybírá na centrální úrovni a na základě předem stanovených koeficientů posílá obcím příslušnou část. Rozlišujeme zde daně výlučné a sdílené. Výlučnou daní

---

¹⁴ PAŘÍZKOVÁ, I. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 74. ISBN 978-80-210-4511-8.

(u níž je obec příjemcem stoprocentního výnosu) je např. daň z nemovitostí nebo daň z příjmů právnických osob, pokud je poplatníkem obec. Další daně jsou sdílené (DPH, jiné typy daně z příjmů právnických osob a všechny typy daně z příjmů fyzických osob). U všech těchto daní je zákonem o rozpočtovém určení daní stanoven procentuální podíl, který patří obcím jako celku. Ministerstvo financí (po dohodě s ČSÚ) každoročně s účinností od 1. září zveřejňuje vyhlášku, kde stanoví koeficient, podle kterého se vypočítá poměrná část pro každou obec. Druhým typem daňových příjmů obce jsou místní poplatky. Místní poplatky uvedené v zákoně 565/1990 Sb., o místních poplatcích může na svém území zavést každá obec. Jde o jedinou povinnou platbu, o jejímž zavedení rozhoduje samotná obec (v rámci omezení daných zákonem). Jedná se o poplatky za psa, za lázeňský pobyt, rekreační pobyt, za užívání veřejného prostranství, poplatky ze vstupného, z ubytovací kapacity, za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, za provozovaný výherní automat, za provoz systému shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

5.3 Dotační příjmy obce

Rovněž dotační příjmy jsou dvojího typu. První typ představují dotace nárokové, které ve své podstatě představují povinné platby centrální vlády za služby, které si u obcí objednala. Jde jednak o dotace na výkon státní správy (u nichž příspěvek závisí na rozsahu poskytovaných služeb), jednak o účelové dotace (u nichž po ukončení rozpočtového období dojde k vyúčtování a vrácení nevyčerpané části zpět do státního rozpočtu; jedná se např. o dotace na místo v domovech důchodců nebo místo v ústavech sociální péče, příspěvek na školství nebo dotaci na dávky sociální péče). Druhý typ představují dotace nenárokové. Jejich získání je vázáno na splnění určitých předpokladů a na rozhodnutí centrální, nebo jiné autority. Nenárokové dotace většinou financují investiční aktivity obcí. V posledních letech roste význam podílu ze zdrojů Evropské unie, tedy strukturálních fondů.

5.4 Nedaňové příjmy obce

Mezi nedaňové příjmy obce patří příjmy z prodeje a pronájmu vlastního majetku a z majetkových

práv. U příjmů z prodeje vlastního majetku je třeba mít na paměti, že jde o příjmy jednorázové, jejichž použití by mělo být omezeno pouze na investiční akce, které budou v budoucnu přinášet nějaké výnosy, či alespoň užítky obyvatelům. Dále sem patří příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti (např. technické činnosti, provoz parkovišť, vydávání a distribuce publikací). Další kategorií nedaňového příjmu jsou příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila, založila, nebo v nich má majetková práva (příspěvkové organizace, obchodní společnosti, obecně prospěšné společnosti, školské právnické osoby, veřejné výzkumné instituce, veřejné neziskové organizace).

5.5 Dluhové příjmy obce

Mezi dluhové příjmy obcí patří úvěry a půjčky. Na rozdíl od daňových, nedaňových a dotačních příjmů se jedná o příjmy návratné a jejich inkasování zatěžuje výdajovou stránku rozpočtu úroky. Použití návratných zdrojů by mělo být rovněž omezeno pouze na financování investičních aktivit, které budou v budoucnu generovat výnosy. Stejně jako v případě příjmů z prodeje majetku je nutné se vyhnout jejich použití na krytí běžných výdajů.

5.6 Hlavní obecní výdaje

Výdaje se zjednodušeně dělí na běžné a kapitálové. V prvním případě se jedná o každoročně se opakující výdaje, které nemají investiční charakter. Je možné sem zahrnout například výdaje na platy zaměstnanců, na materiál, energie atd. Naproti tomu kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobého majetku a souvisí i se splácením půjček, které byly na jejich pořízení získány. Druhý možný způsob dělení výdajů vychází z rozpočtové skladby. Podle přiřazeného kódu je možné například zjistit, zda byl výdaj směřován na platy zaměstnanců, či se jednalo o úhradu faktury, nebo na jaký účel či do jakého odvětví daný výdaj směřuje (např. zda se jedná o výdaj určený na dopravu, odpadové hospodářství, nebo kulturu).

5.7 Závěrečný účet

Závěrečný účet vypovídá o tom, jak se podařilo naplnit rozpočet, a je určitou formou konečné kontroly hospodaření za uplynulý rozpočtový rok. Je projednáván a schvalován zastupitelstvem obce a to nejpozději 6 měsíců od skončení rozpočtového období. Obsahuje údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu, ale i jiné údaje v rozpočtu neobsažené, jako jsou údaje o hospodaření zřízených nebo založených právnických osob, hospodaření s majetkem, vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, ke státním fondům nebo ke krajskému rozpočtu. Rovněž obsahuje zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření.¹⁵

5.8 Rozpočtové určení daní

Právě rozpočtové určení daní je pilířem financování obcí v ČR. Kořeny tohoto způsobu financování sahají do roku 2001. Před tímto rokem byl způsob financování obcí upraven zákonem č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí v ČR, ve znění pozdějších předpisů. Obce tak na základě tohoto zákona měly zaručen výnos daně z nemovitostí, výnos z daně příjmů fyzických osob z podnikání a jiné výdělečné činnosti, výnos daně z příjmů právnických osob placenou obcemi a 40 % okresního výnosu daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Pravidla rozdělování daní obcím se pak postupně měnila tím, že příjem z daně ze závislé činnosti se obcím zvyšoval na úkor příjmů okresních úřadů, a to ze 40 % v roce 1993 až na 60 % v roce 1995.

Tento zákon byl v roce 1996 novelizován zákonem č. 154/1995 a v podstatě přiznal obcím 20 % výnosu daně z příjmů právnických osob, rozdělované na základě počtu obyvatel, na úkor snížení podílu daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Další změna nastala v roce 2001, kdy vstoupil v účinnost zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (dále jen RUD), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon změnil rozdělování výnosů sdílených daní do podoby, jakou známe dnes. Obce se tedy podílejí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daně z příjmů právnických osob, bez daně placené samotnými obcemi 20,59 %. Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti

---

¹⁵ CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL, J. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

připadla obcím z 30 % podle trvalého bydliště podnikatele a daň z příjmů právnických osob placená obcemi a daň z nemovitostí celým výnosem.

Další novela přišla již v následujícím roce a to zákonem č. 483/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2001 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů. Ten určil, že ke stávajícím podílům obce na sdílených a svěřených daních se přidávají daně příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti z 60 % podílu státu na této dani a 1,5% z celostátního výnosu daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti zjištěný podílem počtu zaměstnanců na území obce k celkovému počtu zaměstnanců v ČR. V tomto případě se jedná o sdílenou daň, která na majetek obce neměla velký vliv. Modrava získala mimořádné finanční prostředky až z trvalého bydliště bohatého podnikatele (v místě obce), v této době veřejné sdělovací prostředky informovaly o zapadlé, ale bohaté obci v srdci Šumavy.

Po roce 2008 se snížil počet velikostních kategorií ze 14 na 4 a současně se snížil i progres koeficientů. Skokové přechody mezi velikostními kategoriemi byly vystřídány postupnými přechody. Zohledňují se i nová kritéria pro propočet – kritérium rozlohy obce, kritérium prostého počtu obyvatel a výrazně modifikované kritérium přepočteného počtu obyvatel.

K další novele došlo v roce 2012 a to zákonem č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2001 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Tento zákon snížil podíl u obcí na výnosu DPH na 20,83 %. Obcím se však zvýšil podíl na ostatních sdílených daních z 21,4 % na 23,58 %, kromě daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Pravidla rozpočtového určení daní se změnila i v roce 2016 až 2017 a to zákonem č. 391/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2001 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, která pro obce pouze sjednotila podíl na sdílených daních, kromě DPH, na 23,58 % a od začátku roku 2017 nabyly účinnosti další ustanovení novely - zrušena byla tzv. motivační složka, tj. 30 % podíl obcí na daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti s místem bydliště na území obce a na navýšení podílu výnosu DPH na 21,4 %. V této době již podnikatelé, kteří mají trvalé bydliště v uvedené lokalitě, nedisponují většími výnosy, a tudíž příspěvky jsou minimální. Ostatně od 1. 1. 2018 se podíl obcí na DPH vrátil zpět na 23,58 %.

6. Rozhodování v obci

Rozhodování je v rámci územní samosprávy obcí v České republice svěřeno primárně voleným zastupitelstvům. Rozsah samostatné působnosti českých obcí, definovaný zákonem o obcích, je relativně široký. Zastupitelstva schvalují např. program rozvoje obce, rozpočet, zřizují organizační složky obce, vydávají obecně závazné vyhlášky, rozhodují o vyhlášení místního referenda apod. Vlastní mechanismus rozhodování o vnitřních záležitostech obce ovšem není zákonem upraven. Ačkoliv zastupitelstvo nese klíčový díl odpovědnosti za rozhodování v samostatné působnosti obce, fakticky nemusí mít hlavní roli v iniciování takových rozhodnutí. Podnět může vzejít od řady aktérů i mimo zastupitelstvo. Vedle otázky prvotního impulzu se nabízejí i další otázky. Především jde o to, jací aktéři do rozhodovacího procesu vstupují a co předchází vlastnímu rozhodnutí zastupitelstva obce.

Obecní pořádky různých zemí se liší z hlediska kompetence a politické relevance orgánů obcí. Např. typologie P. E. Mouritzena a J. H. Svary se zaměřuje na pozici starosty. Mouritzen a Svava rozlišují čtyři typy komunálního uspořádání. Systém silného starosty, kdy přímo volený starosta ovládá většinu v zastupitelstvu a disponuje rovněž většinou exekutivních pravomocí. Systém vůdce výboru, kdy jedna osoba – ne nutně starosta – je jasným politickým vůdcem obce, o exekutivní pravomoci se dělí s kolektivním orgánem, nad zastupitelstvem může i nemusí mít kontrolu. Systém kolektivního vedení, kde má exekutivní pravomoci v rukou kolektivní orgán, jehož členy jsou volení členové zastupitelstva. Systém manažerského výboru, kde jsou všechny exekutivní funkce v rukou profesionální administrativy, starosta má jen reprezentativní pravomoci. V ČR je uplatňován systém kolektivního vedení, exekutivním kolektivním orgánem voleným zastupiteli z vlastních řad je rada obce. V obcích s méně než 15 zastupiteli však rada volena není a většinu jejich pravomocí vykonává starosta, což je také případ obcí analyzovaných v této práci.

Obecní samospráva byla v ČR (ČSFR) obnovena již před více než pětadvaceti lety v rámci hlubokých změn po roce 1989. Transformační proces neprobíhal rovnoměrně. Na úrovni obcí byly nejprve patrné především změny institucionálního charakteru související s obnovením obecní samosprávy. Avšak vedle institucionálních změn se setrvačně udržovala dřívější zaběhnutá praxe podřízenosti místní správy ústřední státní moci.

Mnohé z překážek rozvoje plnohodnotné místní samosprávy a její schopnosti odpovědně rozhodovat, jež byly identifikovány před více než dvěma desetiletími, jsou aktuální i dnes, i když se podařilo některé faktory korigovat. Zejména se zlepšilo financování obecních samospráv v oblasti samostatné působnosti, obecní společenství si začala více uvědomovat odpovědnost za svůj rozvoj, obce se naučily využívat možností horizontální spolupráce v území apod. Na druhé straně však i úroveň komunální politiky byla zasažena problémy spojenými s klientelizací politických stran a celého

demokratického systému vládnutí. I obecní samosprávy byly vystaveny snahám netransparentního byznysu získat přístup k veřejným zdrojům.

Neodmyslitelnou součástí politického procesu a jakéhokoliv rozhodování na všech úrovních je důvěra občanů v instituce. Jak prokázal Karel B. Müller, důvěra občanů v instituce úzce souvisí s politickou kulturou a rozhodovacími mechanismy. Stejně jako u jiných aspektů lokální politiky i v otázce důvěry v instituce záleží na velikosti obce. Jak to vyjádřil Müller, „důvěra v místní zastupitelstvo (i ve starostu) je poměrně spolehlivě negativně korelována s velikostí obce.“ Müller však zejména akcentuje provázanost institucionální důvěry s důvěrou mezilidskou a také s občanskou sebedůvěrou. Provázané roviny důvěry či nedůvěry představují součást významové struktury politické kultury. Pokud jde o české prostředí, Müller ji charakterizuje jako strukturu „deficitního pojetí politiky, která politiku vnímá jako cestu za hledáním správného řešení“.

Dlouhodobé zkoumání lokální demokracie, rozhodovacích mechanismů a občanské participace, zejména v malých městech a venkovských obcích, obrací pozornost k četným případům selhávání lokálního demokratického procesu, hroucení samosprávných orgánů, potížím s komunálními volbami a s formováním kandidátních listin včetně neochoty občanů kandidovat, a dokonce i nemožnosti uspořádat volby a vytvořit orgány samosprávy. Pro řadu problematických obecních samospráv je charakteristické relativně vysoké zadlužení a rizikový management obce.

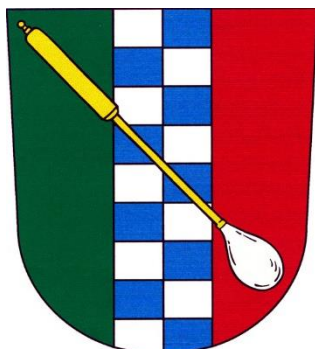
Při hledání teoretických východisek zkoumání mechanismů schvalování investičních záměrů a rozpočtů obcí se lze inspirovat teoretickými diskusemi a empirickými výzkumy zaměřenými na vývoj veřejné správy v kontextu konceptuálního posunu od *government* ke *governance*, který umožňuje pochopit rozmanitost aktérů vstupujících do rozhodovacího procesu, pochopit jejich interakce, odpovídat na otázky, kdo je a kdo není vtažen do procesu vládnutí, proč tomu tak je a co skutečně aktéři dělají. Jestliže je vládnutí ve smyslu *government* chápáno jako moc nadvládou ve smyslu *governance*, může být interpretováno jako moc k něčemu. V souvislosti s tím naléhavě vystupují do popředí i legitimizační aspekty tohoto vývoje. To je důležité zvláště proto, že na revitalizaci a regeneraci veřejného prostoru měst se vedle samospráv a vlád podílí v rostoucí míře i soukromý sektor.¹⁶

---

¹⁶ KOPŘIVA, R., ČOPÍK, J., ČMEJREK, J.. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí [online]. *Sociológia*, 2017, Vol.49 no. 5, Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, Dostupné z WWW: <http://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20-%20zalomena%20OK%20fin.pdf>. ISSN 1336-863.

Praktická část

7. Základní informace o obci Modrava

Obrázek 2: Znak obce Modrava

7.1 Obecná charakteristika obce

"Obec Modrava tvoří celkem tři části, Modrava, Filipova Huť a Vchynice-Tetov II, které leží na čtyřech katastrálních územích a v samotném prostoru sídla se stýkají tři její osy (Modravský, Roklanský a Filipohuťský potok). Obcí s pověřeným obecním úřadem jsou Kašperské hory a obcí s rozšířenou působností je město Sušice. Obec leží v okrese Klatovy v Plzeňském kraji."¹⁷

"Obec Modrava je součástí Národního parku Šumava. Národní park Šumava (dále NP) byl vyhlášen nařízením vlády v roce 1991. Ze socioekonomického a demografického hlediska se oblast příliš neliší od jiných pohraničních regionů. Ekonomická aktivita území se v průběhu let výrazně měnila, po otevření hranic a zřízení NP došlo k výraznému nárůstu v oblasti služeb, a naopak poklesu primárního sektoru a zpracovatelského průmyslu. V současné době je hlavní ekonomická aktivita regionu směřována do oblasti lesnictví a zemědělství, dále pak do cestovního ruchu."¹⁸

Šumava již před 2. světovou válkou byla oblíbeným turistickým a rekreačním cílem, zároveň zde fungovalo velké množství menších průmyslových dílen vlastněných především Němci. Dominantním zdrojem obživy bylo ale lesnictví a dřevozpracující průmysl. Po válce bylo zřízením hraničního pásma místní hospodářství zlikvidováno a v dalších 40 letech byl hlavními

¹⁷<http://www.kurzy.cz/obec/modrava/> [vid. 2017-11-26].

¹⁸MUSILOVÁ, K. *Národní park Šumava a obce na jeho území: Příklad postmateriálního štěpení?* Politologická revue. 2016, 45. ISSN 1211-0353.

zaměstnavateli státní lesní závod a armáda. Na předválečné využívání prostoru bylo po roce 1990 těžké navázat z mnoha důvodů: na útlum dřevozpracujícího průmyslu mělo samozřejmě největší vliv vyhlášení NP, nelze opomenout ani výraznou proměnu sídelní struktury i složení obyvatelstva."¹⁹

Obec Modrava zaznamenala po roce 1990 značný propad počtu obyvatel, kdy ze 120 osob (před rokem 1989) se počet snížil na 49 osob (rok 2001). Správa národního parku pro místní obyvatele nevytváří stabilní pracovní prostředí především systémem zadávání veřejných zakázek v rámci lesního hospodaření znevýhodňuje místní podnikatele. Starosta a zastupitelé obce Modrava plánují do roku 2020 zvýšení počtu obyvatel až na 150 osob a též připravují výstavbu bytů a rodinných domů v lokalitě Filipova Huť. Obyvatelé této obce krásné prostředí zaplatí náročným dojížděním za prací, když v místě neseženou odpovídající práci, dojíždění dětí do školy zajišťuje přímo obec vlastním mikrobusem a je zde zajištěna i rychlá záchranná služba, ale spádové město Sušice (popř. Vimperk) nemá odpovídající následnou zdravotnickou péči. Rodina nezbytně potřebuje využívat dvě auta, aby zvládala nevýhody života na Šumavě.

7.2 *Historie a současnost obce*

"Obec Modrava vznikla jako rybářská osada. První dochovaná zmínka o Modravě se datuje do roku 1614 a je spojena s pronájmem velice dobře zarybněného Modravského potoka. Další zmínka je spojena s rokem 1617. Tehdy bylo výnosem královského majestátu umožněno volné pastvení těm soumarům, kteří by již toho dne nedošli po obchodní stezce do Kašperských Hor. Od roku 1757 se Modrava rozvíjí jako rybářská a lovecká osada. Ke změně dochází po roce 1799, kdy kníže Schwarzenberg kupuje od hraběte Kinského rozsáhlé území Prášílského panství a využívá obrovského bohatství dřeva ze zdejších rozsáhlých lesů. V letech 1799-1801 byl vybudován podle návrhu Ing. Rosenauera Vchynicko-tetovský plavební kanál. Kanál začíná 2 km od Modravy, (Vchynice-Tetov), jeho délka je 14,4 km. Vybudování tohoto kanálu pomohlo k rozvoji obce a v roce 1826 byla na Roklanském potoce založena pila na zpracování rezonančního dřeva, které se odtud vyváželo do celé Evropy i Severní Ameriky. V roce 1924 byla nákladem 1 041 500 Kč postavena jedna z dominant obce historická chata Klubu českých turistů - Klostermannova chata. Jejím projektantem je slavný architekt Bohuslav Fuchs. Každý návštěvník Modravy si zapamatuje pohled na slavnou Bienertovu pilu, na rezonanční dříví a na hrázděnou stavbu, která v minulosti sloužila jako lovecký zámek knížete Schwarzenberga. Roku 1934 byla v Modravě dostavěna

---

¹⁹MUSILOVÁ, K.. *Národní park Šumava a obce na jeho území: Případ postmateriálního štěpení?* Politologická revue. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2016, 2016(1), 27. ISSN 1211-0353.

česká obecná mateřská škola (od roku 1999 je objekt školy po přestavbě provozován jako Hotel Modrava).

Filipova Huť byla založena roku 1785 jako sklářská osada. Vznikla v místech obchodní cesty z Kašperských Hor do Pasova, zbudované Karlem IV. V roce 1785 zde plavci dříví ze Schlosselwaldu Franz Denk a Franz Weber zřídili skelnou huť na duté sklo s jednou pecí. Výstavbu hutě na svých pozemcích povolil tehdejší majitel hrabě Filip Kinský, jehož jménem byla také huť pojmenována. Skelná huť však nikdy významně neprosperovala, a tak její poslední majitelé přijali nabídku knížete Schwarzenberga k jejímu prodeji. Ten však měl pramalý zájem na jejím provozování. Huť zrušil a chalupy kolem ní osadil dřevařskými rodinami. Z Filipovy Hutě se stala typická dřevařská osada, která svůj největší rozmach zažila okolo roku 1880, kdy zde žilo 1620 obyvatel. V současné době není patrné ani místo, kde skelná huť stála. S rozvojem lesních prací souvisí vznik části Filipovy Hutě, která se nazývala Praislaiten, stávající západním směrem k Modravě. Dnes již není po této osadě památky, mimo náhodných rozvalin v hlubokých lesích. Narazit můžeme i na zbytky pravidelných kamenných zídek ohraničující pole.

Počátek historie obce Vchynice-Tetov je rovněž spojen se založením skelné huti v roce 1792. Po celkovém úpadku sklářství a přechodem vlastnických práv na Schwarzenbergy zde nastal nebývalý rozvoj. Roku 1799 započal Ing. Rosenauer stavbu plavebního kanálu, jemuž dal název Vchynicko-Tetovský. V současné době zůstala po někdejší slávě této obce ojedinělá stavení, která nikterak nepřipomínají bohaté osídlení v historii.

V historickém období před 2.světovou válkou nebyla obec Modrava správním úřadem. Tuto činnost tu vykonával obecní úřad na Filipově Huti, který spravoval celý správní katastr obce. Teprve v poválečném období po částečném vysídlení místního obyvatelstva německé národnosti došlo k vytvoření správního sídla na Modravě, kdy byla pod tuto obec rovněž přiřčleněna Horská Kvilda. Po roce 1980 byla celá obec začleněna do správy MNV Srní. K opětovnému vzniku samostatné obce dochází 6. 12. 1990 ustavujícím zasedáním obecního zastupitelstva, vzniklého z prvních svobodných komunálních voleb."²⁰

V současné době je obec Modrava významným centrem šumavské turistiky. Rozkládá se na 8163 ha, z nichž je pouze 0,049% plochy zastavěno. Ostatní tvoří lesní porost.

---

²⁰<http://www.sumavanet.cz/modrava> [vid. 2017-11-26].

7.3 Organizační struktura obce

Obcí s pověřeným obecním úřadem je obec Kašperské hory a obcí s rozšířenou působností je město Sušice. Obec leží v okrese Klatovy v Plzeňském kraji. Obecní úřad tvoří starosta Ing. Antonín Schubert, místostarosta Jan Svoboda a dalších pět zastupitelů. Obec má kontrolní a finanční výbor a majetkovou, bytovou a kulturní komisi. Přezkum hospodaření obce Modrava provádí externí auditorská společnost Ineks s.r.o., se sídlem ve Strakonících.

Starosta vykonává funkci od roku 1994 až do současné doby, nikdy nebyl členem žádné politické strany, ve své funkci je uvolněný. Před rokem 1990 obec žila lesním hospodářstvím, sídlila zde i lesní samospráva, v obci bylo střední odborné učiliště lesnické, které vychovávalo střední lesnický kádr. Příchodem NP se zde zrušila lesnická správa, centrem parku se stalo město Vimperk ze školního zařízení bylo vybudováno rekreační zařízení ČSOB.

7.4 Profil obyvatelstva

Obec spadá do velikostní kategorie do 300 obyvatel, neboť k 31. 12. 2018 má obec celkem 78 obyvatel, z toho 40 mužů a 38 žen. Ve věku 0-14 let je 10 obyvatel, ve věku 15-64 je 58 obyvatel a ve věku 65 a více je 10 obyvatel.²¹

Vývoj počtu obyvatel v obci Modrava												
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
52	55	52	55	55	66	69	70	70	70	73	73	78

Tabulka 1: *Vývoj počtu obyvatel v obci Modrava. Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.*

Z tabulky vyplývá, že v obci Modrava dochází postupně ke zvyšování počtu obyvatel. A vypadá to, že se obec nemusí obávat odchodu obyvatel, tak jako je to typické pro jiné venkovské obce, které se vylidňují. Naopak můžeme zaznamenat pozvolný nárůst obyvatel. Stabilita počtu obyvatel či jeho nárůst souvisí s poskytovanými službami a nejrůznějšími benefity, které většina malých bohatých obcí svým obyvatelům nabízí, ale jiné malé obce si je nemohou dovolit.²²

²¹<https://vdb.czso.cz>

²² Hronek, J., *Komunální politika v malých bohatých obcích v České republice: politické soubory o zastupitelská křesla či všestranná kooperace ve prospěch obcí?* Scientia et Societas [online]. 2017(4) [cit. 2019-01-23]. ISSN 1801-6057.

7.5 *Podnikatelské aktivity obce*

Obec provozuje společnost Služby Modrava s.r.o., která byla zřízena obcí Modrava a ta je také jejím stoprocentním vlastníkem. Kromě činností pro obec Modrava nabízí své služby také široké veřejnosti. Jedná se zejména o zimní a letní údržbu komunikací, údržbu zelených ploch a dřevin, výrobu a prodej palivového dřeva, pronájem mechanizace včetně obsluhy, správu a údržbu nemovitostí. Dále pak nabízí pronájem kongresového sálu či tělocvičny. Společnost také poskytuje ubytovací služby v Modrém penzionu a ve Dřeváku.

7.6 *Občanská vybavenost*

V obci je deset restaurací, ve většině případů spojených s pensionem, nebo turistickou chatou. Ubytovat se zde je možné i v soukromí. Obec provozuje obchod se smíšeným zbožím, který zabezpečuje především místní obyvatelstvo a turisty základními potravinami. V obci je rovněž i bankomat. Spojení s okolními obcemi je možné pravidelnou autobusovou linkou. V roce 2007 byl na Modravě zahájen provoz Návštěvnického centra dřevařství, ve kterém se nalézá dřevařská expozice a prodejna dřevěných hraček. Zde se návštěvníkům nabízí unikátní interaktivní expozice, jejímž záměrem je ukázat, co všechno dřevo pod vlivem různých nástrojů, energií a podmínek dokáže. Je zde možnost aktivní účasti v zážitkové dílně při tvorbě předmětů ze dřeva. V neposlední řadě je nutno zmínit minipivovar Lyer, který zde byl otevřen v roce 2014. V obci je samozřejmě i infocentrum.

V rámci integrovaného záchranného systému je v místě zřízena stanice rychlé záchranné pomoci a dále zde funguje také Informační a strážní služba národního parku a Horská služba. Výkon veřejného pořádku zde dále zajišťuje Policie ČR z Obvodního oddělení policie Kašperské hory (dále OOP) a dále má obec uzavřenu veřejnoprávní smlouvu s městem Železná Ruda ohledně výkonu úkolů obecní policie v obci Modrava Městskou policií Železná Ruda. Rovněž má uzavřenu veřejnoprávní smlouvu s městem Kašperské Hory s tím, že orgány města Kašperské hory budou vykonávat ve správním obvodu obce Modrava přenesenou působnost svěřenou orgánům každé obce v rozsahu stanoveném zákonem o přestupcích.²³ Přímo v obci je umístěna jednotka dobrovolných hasičů.

---

²³ RISY.cz - Obce - Modrava. *Object moved* [online]. Copyright © 2012 [cit. 12.01.2019]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=542148>

7.7 Cestovní ruch

V současné době je obec Modrava významným centrem šumavské turistiky. Je výchozím místem na pěší výlety např. k prameni Vltavy, na Poledník a k Tříjezerní slati. V blízkosti jsou také dvě naučné stezky: Vchynicko-Tetovský plavební kanál a Proměna horské smrčiny na Březníku. Pro cyklisty jsou připraveny kilometry značených tras.

V zimě tady najdete upravované běžecké tratě, které vedou podél Modravského potoka směrem na Březník, Černou Horu, Prameny Vltavy, Bučinu, Kvildu, Horskou Kvildu nebo podél potoka Roklanského směrem na Rybárnu, Tříjezerní Slat', Javoří Pilu, Poledník, Prášily, Rokytu a Srní. Většina lyžařských tras se strojově upravuje. Pro lyžaře jsou snadno dosažitelné sjezdovky na Špičáku, Železné Rudě, Zadově, Churáňově nebo na Javoru území Spolkové republiky Německo (dále SRN). Rodiny s dětmi mohou využít místní lyžařský vlek s mírným svahem. Modrava také v nedávné době přilákala fanoušky televizního seriálu Policie Modrava z kriminalistického prostředí.

V letošním roce otevřela Modrava nové prostornější a modernější turistické informační centrum, realizované díky dotaci EU. Dosavadní informační centrum už náporu turistů nestačilo. Bezbariérové infocentrum vzniklo v obecním spolkovém domě a je první akcí aktivní mezinárodní spolupráce mikroregionu Šumava-západ a ILE Nationalpark Gemaiden Bavorský les. Český a bavorský mikroregion se na základě smlouvy o vzájemné spolupráci snaží konkrétními projekty přispět k udržitelnému rozvoji Šumavy a Bavorského lesa. Zřízení informačního centra stálo včetně nutných úprav 5,4 milionů Kč. 85 procent nákladů pokryly dotace z Programu přeshraniční spolupráce Česká republika-Svobodný stát Bavorsko, pěti procenty přispělo Ministerstvo pro místní rozvoj a desetinu nákladů zaplatila obec. Jak uvedl starosta Schubert "bývalé infocentrum nebylo schopno při denní návštěvnosti tisíce lidí dále poskytovat kvalitní služby." Lidé se v novém centru dozvědí informace o Modravě a okolí i o Bavorském lese od pracovníků centra a také prostřednictvím nově instalované audiovizuální techniky. Výrazně se zvýšil i komfort a sociální zázemí. Dosavadní jedno WC nahradily samostatné toalety pro ženy, muže a invalidy. Úpravy zahrnuly také modernizaci konferenčního sálu spolkového domu, který je vybaven moderní reprodukcí technikou. Turisté tam budou moci zhlédnout populárně naučné filmy ze Šumavy a Bavorského lesa.

Součástí projektu je i nová naučná stezka z Modravy na Hradlový most (Rechle). Středně náročná stezka určená výhradně pro pěší turisty se otevře ke konci roku. Povede z Modravy při levém břehu Vydry a turisté ocení jak zpřístupnění atraktivní lokality, tak i skutečnost, že k Hradlovému mostu

nebudou muset „šlapat“ po přetížené silnici.²⁴

7.8 *Spolupráce s jinými obcemi*

Obec spolupracuje s dalšími obcemi různým způsobem, je členem Mikroregionu Šumava – západ, v jejímž rámci spolupracuje s příhraničními německými obcemi (Borová Lada, Čachrov, Dlouhá Ves, Hamry, Horská Kvilda, Kašperské Hory, Kvilda, Modrava, Prášíly, Rejštejn, Srní, Sušice, Železná Ruda, Bayerisch Eisenstein, Frauenau, Lindberg, Neuschönau, Spiegelau, St. Oswald-Riedlhütte). Jedná se o sdružení právnických osob. Předmětem činnosti sdružení je zejména spolupráce při řešení problematiky regionálního rozvoje s důrazem na všeobecnou ochranu životního prostředí, společný postup při dosahování stability území a jeho trvale udržitelného rozvoje, součinnost na významných investičních akcích, tvorbu rozvojové strategie Mikroregionu, záchranu a podporu kulturního dědictví, podporu rozvoje podnikání, rozvoj přeshraniční spolupráce, získávání a využívání dotačních titulů a rozvojových fondů ČR a EU, administraci a předkládání žádostí o dotace a fondy EU podané jak členy, tak i nečleny sdružení.

V rámci smlouvy o vzájemné spolupráci z r. 2004 existuje přeshraniční spolupráce s bavorskými obcemi, podtržená oficiálně i neoficiálně všeobecně dobrými vztahy i osobními vazbami mezi starosty.²⁵

---

²⁴ ČTK. Modrava má nové infocentrum, denně ho navštíví až tisíc lidí. *Týden.cz* [online]. 2018, **2018**, 1 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/modrava-ma-nove-infocentrum-denne-ho-navstivi-az-tisic-lidi_485325.html

²⁵ [www.Sumavanet.cz](https://www.sumavanet.cz/). [online]. 2018, **2018**, 1 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.sumavanet.cz/mszapad/fr.asptab=mszapad&id=100&burl=&pt=ADKO>

8 Programy obce Modrava

V obci Modrava se v současné době realizují dva programy. Program sociální stabilizace obce a ekologický program obce.

8.1 Program sociální stabilizace obce Modrava

V rámci tohoto programu zastupitelstvo obce rozhodlo o vyčlenění prostředků v rámci zefektivnění pomoci svým občanům. Obec tímto způsobem pomáhá občanům, kteří mají v obci trvalé bydliště, resp. zde prokazatelně žijí v případech, kdy nelze jejich situaci vyřešit dávkou, službou nebo poradenskou činností. Tento program má přímou a nepřímou formu. Obsahem přímé pomoci jsou finanční příspěvky. Jedná se o jednorázový příspěvek ve výši 3 000 Kč na jednoho občana obce ve věku nezaopatřených dětí a věku 70 let a výše, dále porodné ve výši 60 000 Kč, příspěvek na dopravu pro dítě navštěvující povinnou školní docházku, příspěvek až do výše 5 000 Kč na letní dětský tábor, příspěvek ve výši 3 000 Kč na každé dítě nastupující do první třídy základní školy, příspěvek ve výši 1 000 Kč při životním jubileu dosažení 50 let a dále pak od 60 let po každých pěti letech a nakonec i pohřebné ve výši 5 000 Kč. V rámci nepřímé pomoci se jedná o nabídky různých společenských aktivit, jako jsou výlety, zájezdy za kulturou, doprava nezletilých dětí do školy a školky. Součástí tohoto programu jsou i zaměstnanecké benefity, např. příspěvek 500 Kč na důchodové pojištění, nebo bezúročná půjčka ve výši až 60 000 Kč.

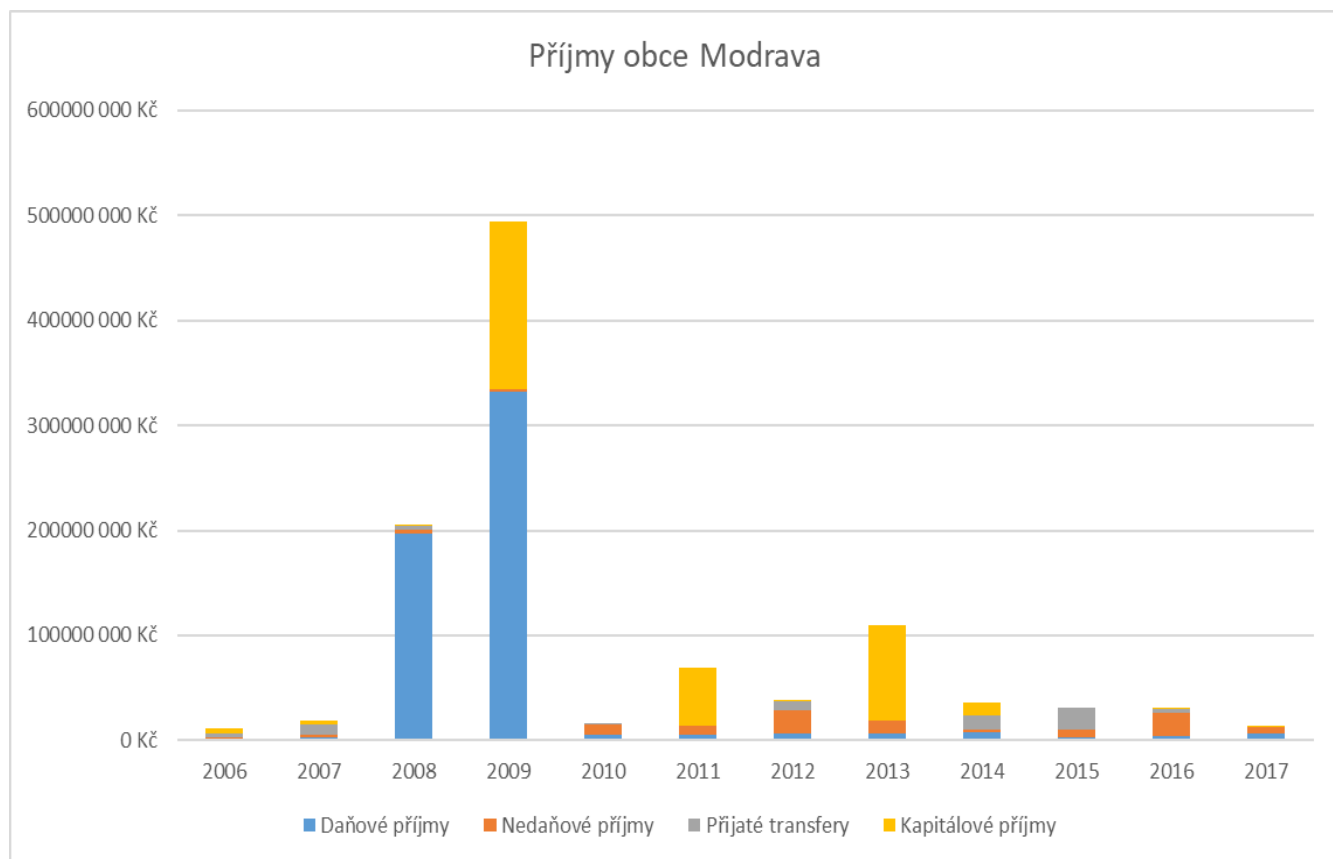
8.2 Ekologický program obce Modrava

Druhým programem je program ekologický. Ten je určen především na podporu ekologicky šetrných způsobů vytápění rodinných domů a bytů a zkvalitnění likvidace komunálního odpadu. Jedná se o poskytnutí palivového dříví a finanční příspěvky na likvidaci komunálního a biologického odpadu.²⁶

---

²⁶ www.Sumavanet.cz. [online]. 2018, 2018, 1 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.sumavanet.cz/oumodrava/programy.asp>

9 Příjmy obce

Graf 1: Příjmy obce Modrava od roku 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

Mezi v podstatě stabilní příjmovou složku patří daňové příjmy. Výjimku tvoří rok 2008 a (ještě více) rok 2009. Tyto dva roky jsou zároveň i důvodem, proč je obec Modrava tak diskutovaná a proč patří mezi nejbohatší obce v ČR. V době, kdy měla obec 66 obyvatel, ze kterých bylo 15 % starších 65 let, získal v této obci trvalý pobyt známý podnikatel Zdeněk Bakala. V důsledku tehdejšího rozpočtového určení daní, kdy výnos z daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti plyne do obce, ve které má podnikatel trvalé bydliště, byl tento příjem odveden právě do této obce. A jak je vidět z grafu, jednalo se o nemalou částku, díky které mohla obec samostatně realizovat různé investiční projekty i svůj Program sociální stabilizace obce. Obec provedla rekonstrukci vodovodu, čistírny odpadních vod, parkoviště i turistického centra.

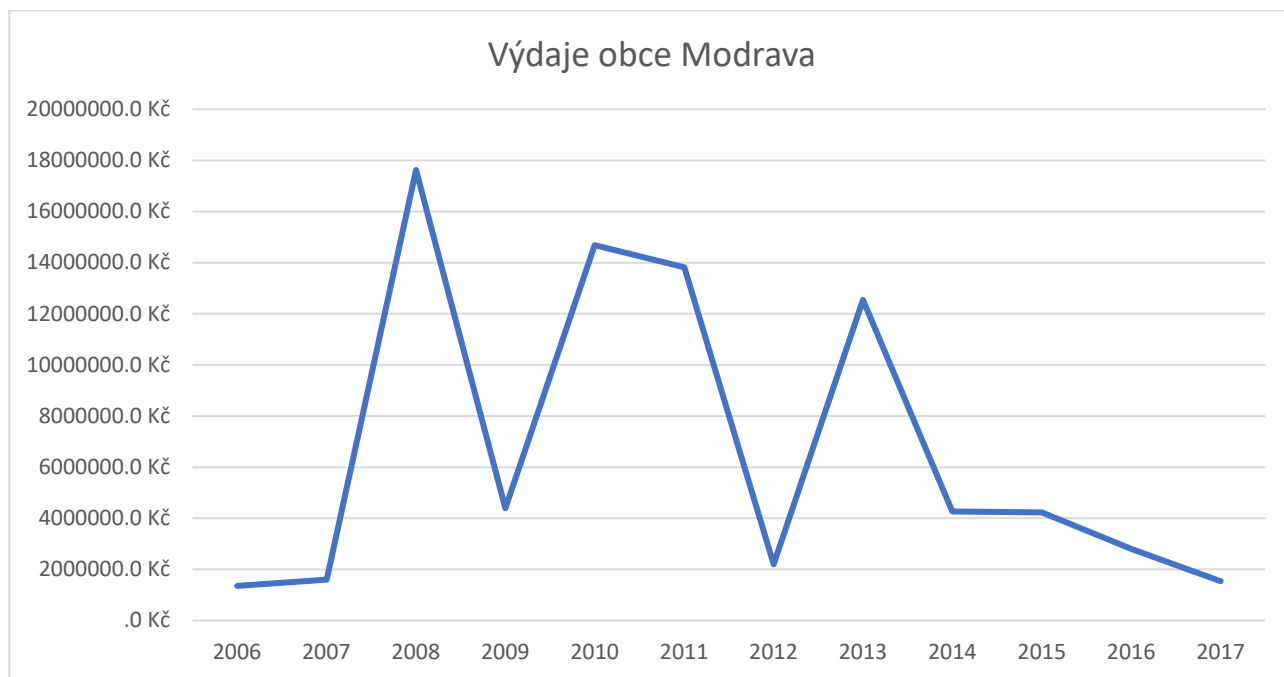
Mezi další významné příjmy obce patří kapitálové příjmy v roce 2011 a 2013. V roce 2011 se jednalo o prodej akcií a v roce 2013 o příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku.

U nedaňových příjmů můžeme o vyšším podílu hovořit v letech 2012 a 2016. V roce 2012 se jednalo především o výnosy z finančního majetku, tedy příjmy z úroků, resp. příjmy z podílů na zisku a dividend. V roce 2016 se jednalo převážně o příjmy z podílů na zisku a dividend.²⁷

---

²⁷ <https://monitor.statnipokladna.cz> a <http://www.rozpocetobce.cz/>

10 Výdaje obce

Graf 2: Výdaje obce Modrava v době od 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

Jako příklad jedné z větších investic lze uvést výstavbu nové čistírny odpadních vod. Ta byla dokončena a zkolaudována v roce 2016. Výstavbu nové čistírny odpadních vod obec připravovala osm let. Předchozí čistírna, která byla postavena ještě před rokem 1989, již nedokázala reagovat na výkyvy lidí (turistů) a do řeky Vydry tak odcházela špatně vyčištěná voda. „Do obce s 85 obyvateli a 500 lůžky v hotelích a penzionech přijede ročně kolem 200 000 lidí, jejich počet roste“ uvedl starosta obce. Obec tedy usilovala o kvalitní čistírnu především proto, že Vydra leží v první zóně Národního parku Šumava a je evropsky významnou lokalitou Natura 2000.²⁸

Obec získala dotaci z operačního fondu životního prostředí. Celkové finanční náklady projektu činily 55 517 096 Kč, z toho dotace ze strukturálních fondů činila 33 699 788 Kč a finanční podpora ze SFŽP 1 982 340 Kč.²⁹

Jako další větší investici obce Modrava můžeme uvést investici do nemovitostí. Obec v roce 2013 zakoupila plně vybavený, sedm let starý Modrý penzion přímo v centru Modravy za 18 milionů korun. Vedle ubytování tu zachovala i obchod se smíšeným zbožím a občerstvení. Velkou výhodou bylo, že objekt, který obec zakoupila ze soukromých rukou, byl v provozu již sedm let a obec v jeho provozu kontinuálně pokračovala. Jako důvod této investice starosta Schubert uvedl: „Dnešní

²⁸ <http://www.ovodarenstvi.cz/clanky/modrava-v-srdci-sumavy-dokoncila-stavbu-upravny-vody-a-cistirny>

²⁹ USNESENÍ z jednání zastupitelstva Obce Modrava konaného dne 5.11.2012 v Modravě

finanční trh nedává možnosti, aby se na účtech zhodnocovaly peníze tak, jako před ekonomickou krizí, a hodnota peněz klesá. Je tedy vhodné peníze dobře investovat. Zastupitelstvo proto rozhodlo, že koupě Modrého penzionu je dobrou investicí.“ Dalším důvodem k nákupu bylo zajištění dalších pracovních příležitostí v obci. Starosta dodává: „Je tam ale ještě jeden důvod nákupu, a to stabilizace obce. My ji totiž můžeme stabilizovat pouze tím, že se najdou pracovní příležitosti pro místní občany. Právě pro ně je obec, potažmo jí zřízená organizace Služby Modrava s.r.o., největším zaměstnavatel na tomto území.“³⁰

Zastupitelstvo obce za účelem koupě objektu rozhodlo o uzavření smlouvy o poskytnutí úvěru s Československou obchodní bankou, a.s., na základě které ČSOB poskytla obci úvěr ve výši 15 000 000 Kč se splatností do VI/2023 a roční úrokovou sazbou ve výši 1,01%. Úvěr byl poskytnut bez zajištění.³¹

Další zmiňovanou investicí Modravy je finanční investice do podílových fondů. Na podzim roku 2013 se obec Modrava rozhodla investovat částku ve výši 80 milionů korun a uzavřít smlouvu o zhodnocování a zajištění investičního portfolia se společností CITYFINANCE Investment s.r.o. Z toho 1,4 milionu eur, tedy skoro polovina, šlo do německých fondů Shedlin. Z těch však velká část peněz zmizela a je otázkou, zda se ty zbývající podaří získat zpět. Německé uzavřené fondy Shedlin slibovaly skvělou investici do různých projektů v Číně, Latinské Americe, východní Evropě či na Blízkém Východě s výnosy 14 a více procent ročně. O možnostech investování se zastupitelé Modravy dozvěděli na semináři pro města a obce, který pořádal jeden ze společníků CITYFINANCE Investment s.r.o. Bohužel správcovská firma fondů Shedlin, společnost Capital AG, je v současné době v insolvenční. To by na jednotlivé fondy nemuselo mít vliv, protože jde o samostatné právní entity. I přesto mají mnohé z nich problémy a nachází se v nich zlomek toho, co do nich investoři vložili. Ve fondech, do kterých investovala Modrava, zbývá podle vedení Shedlinu třetina až polovina investovaných peněz. Podle německého advokáta Petera Mattila, který zastupuje některé poškozené klienty, ale nezbylo nic.³²

Starosta obce k této investici na oficiálních facebookových stránkách obce uvedl: „Je pravdou, že obec Modrava investovala před 2 lety do fondu Shedlin. Obec se pro tuto investici rozhodla po poradě s významnými finančními poradci a tato investice byla řádně schválena zastupitelstvem obce. Významný vliv na rozhodování zastupitelstva obce měla snaha účastnit se částí volných kapitálových prostředků obce na podpoře ekologických projektů prostřednictvím zajištěných fondů s deklarovaným střízlivým výnosem maximálně 8 %. Informace iDNES o nedobytnosti 20 a více procent z investovaných peněz není přesná. V současnosti naši právní zástupci realizují opatření,

³⁰ <http://www.regionpodlupou.cz/1711-modrava-investuje-za-18-milionu-koupila-penzion.xhtml>

³¹ USNESENÍ z jednání zastupitelstva Obce Modrava konaného dne 30.5.2013 v Modravě

³² https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/modrava-spatne-investovala-a-prijde-o-penize.A150912_201420_ekonomika_jkk

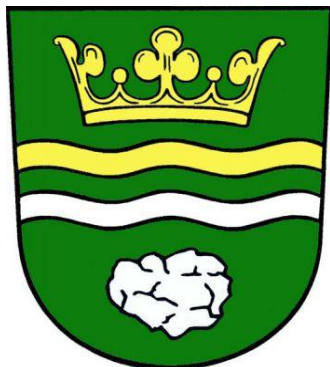

na základě kterých by nám byla vrácena zpět celá částka. Pokud zástupci společností City Finance, nebo Cityfinance Investment navrhli zastupitelstvu obce investovat do rizikových fondů, pak se dopustili podvodu a obec Modrava se bude právní a soudní cestou domáhat svých práv“.³³

---

³³ Dostupné na: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1031809466840696&id=298309416857375

11 Základní informace o obci Kvilda

Obrázek 3: Znak obce Kvilda

11.1 Historie a současnost obce

Kvilda patří mezi nejvýznamnější turistická střediska Šumavy. Je nejvýše položenou obcí v ČR (1065 m n.m.) ležící uprostřed nádherných šumavských plání. Do katastrálního území obce patří zaniklá obec Bučina i nedaleké osady Františkov, Vydří Most, Hraběcí Hut' a Lesní Domky. Obec je spravovaná obecním úřadem, v místě je pošta, Stálá expozice historie Kvildy a Bučiny, Vzdělávací centrum (přednášky, galerie), Informační centrum (dále IC) obce a IC NP Šumava, obchod s potravinami, daleko široko známá pekárna, malá drogerie a domácí potřeby, velice dobře vybavená prodejna Sport, půjčovna lyží a dalšího vybavení, půjčovna kol a jejich oprava.³⁴

Hraniční hvozd, patřící královské koruně a tvořící přirozenou česko-bavorskou hranici, byl původně prakticky neprostupný. Zatímco šumavské podhůří bylo na konci prvního tisíciletí už poměrně hustě osídleno, hraniční hvozd ve vyšších polohách zůstával pustý. Bavorové, kteří bývali velmistry řádu johanitů, připisovali křížovníkům své statky. Vilém Bavor ze Strakonice roku 1321 odevzdal darem konventu strakonického řádu sv. Jana Jeruzalémského mimo jiné Branišov, Lhotu, Malý a Velký Zdíkov. A právě k území Velkého Zdíkov patřilo i území dnešní Kvildy. Celé obdarování potvrdil král Karel IV. roku 1358. V této vzácné darovací listině jsou vyjmenovány veškeré darovací statky včetně jejich hranic.

O severní hranici s Kašperskohorským panstvím (dnešní území Horské Kvildy) byly vedeny staleté rozepře. Důvodem bylo rýžování zlata na horních tocích Hamerského a Kvildského potoka. Archeologický průzkum zde prokázal stopy středověkého rýžování zlata. Johanité si byli vědomi hospodářské důležitosti jim darovaného kvildského území spojeného s rýžováním zlata. Význam

³⁴ Obec Kvilda, 2018 [online]. [cit. 12.1.2018]. Dostupné z: <https://www.sumava.net/kvilda/zaklad.asp>

tohoto území nadále vzrostl vybudováním Kašperskohorské větve Zlaté stezky. Sloužila obchodu od roku 1366. Spojovala Pasov s Kašperskými Horami a vedla přes Freyung, Finsterau a obě Kvildy.

Lze předpokládat, že obec vznikla jako servisní osada na této komunikaci. Zápis v zemských deskách z roku 1569 uvádí, že k Velkému Zdíkovu patří i „ves Kwildy“, což je první známý případ použití tohoto českého názvu a také nejstarší písemný doklad o existenci obce. Trvalé osídlení Kvildy patří ke kolonizační vlně 16. století. V roce 1793 žije v Kvildě v padesáti domech 380 obyvatel, v roce 1840 stojí v Kvildě 72 domů a žije zde 724 obyvatel. V roce 1930 to bylo 1128 obyvatel (z toho pouze 34 Čechů) a 150 domů. Sčítání obyvatel z května 1939 uvádí 1109 obyvatel - z toho pouze dva Češi – a 176 domů.

Nejen počtem obyvatel, ale i svým hospodářským potenciálem se Kvilda postupně stala nejvýznamnější obcí centrální Šumavy. Ze servisní osady na Zlaté stezce, z osady dřevorubců a zemědělců se Kvilda stává střediskem průmyslu, řemesel, obchodu, ale i střediskem společenským a církevním.

Přežit v pustých končinách vyžadovalo postarat se především o vlastní obživu. Hradba lesa podél Zlaté stezky byla mýcena a klučena. Na takto získané půdě byla založena políčka či pastviny. S přibývajícím osídlením se generacemi vymýcené plochy rozrůstaly a stále větší část lesa byla přeměňována na zemědělsky využitelnou půdu, rozkládající se zejména na svazích okolních hor a sahajících až k vesnici. Pouze důkladnou péčí o půdu se zde dařilo pěstovat základní obiloviny, žito, oves, ječmen. Obilí bylo mleto v místních mlýnech poháněných vodou. Dále bylo pěstováno zelí, brambory. Zdejší chladné a vlhké podnebí vyhovovalo i pěstování lnu. K zemědělskému hospodářství patřil nezbytně i chov skotu. Byl používán k potahu, poskytoval mléko, maso, kůži i mrvu k hnojení. Pro většinu obyvatel mělo zemědělství samozásobitelský charakter. Se zlepšením dopravní sítě a zásobování v polovině 19. století bylo zemědělství soustředěno především na živočišnou výrobu.

První kolonisté museli vynaložit velké úsilí, aby zdolali les, postavili domy, založili první políčka. Teprve později, když se dřevo stalo vyhledávaným materiálem, začalo být pro tento chudý kraj pravým požehnáním. Těžba dřeva byla nejen nesmírně těžkým, ale i nebezpečným zaměstnáním. Dřevorubcům byly pomocníky pouze sekery, pily a bukové klíny. Stromy byly tehdy káceny od září do listopadu a v zimě svázeny z lesů. V této souvislosti zmiňují velkou vichřici, která postihla Šumavu v říjnu 1870. Mistrně ji popsal ve svém díle Ze světa lesních samot spisovatel Karel Klostermann. Větrné smrště zle poničily krásné lesy, a protože rozlámané a vyvrácené stromy nemohly být včas vytěženy, byly napadeny lýkožroutem smrkovým. Kůrovcová kalamita se ohlásila s plnou silou v roce 1872 a vrcholila v letech 1874-1875. Původně klidná krajina kypěla životem.

Šumava zažívala úžasnou hospodářskou konjunkturu.

Nejenže se výrazně zvýšily výdělky sedláků vlastnícih potahy, ale i pro dřevorubce, řemeslníky, hostinské i obchodníky nastaly zlaté časy. V roce 1893 vydal spisovatel Karel Klostermann svůj druhý román V ráji šumavském, kde popisuje dobu tzv. „zlatého broučka“ s jejími důsledky. Mnoho se zde dovídáme i o Kvildě. Kromě hlavních pil, které v obci pracovaly (Strunzova pila vyrábějící i rezonanční dřevo, pila Wenzela Strunze ve Vesničce, Edenhofnerova pila stojící na soutoku Teplé Vltavy a Kvildského potoka), zde pracovalo ještě dalších sedm pil, které po zpracování dřeva z polomů opět zanikly. Dřevo se zpracovávalo snad v každé chalupě. Vyráběl se dřevěný šindel, dřeváky, nábytek, lyže a další dřevěné výrobky.

Kovářská práce patřila od středověku k nezbytným vesnickým řemeslům. Lze předpokládat, že první kovárny vznikly při soumarské cestě, aby poskytovaly služby karavanám. V tereziánském katastru je již uveden jeden kovář jménem Tobiáš Schuster. Hamry provozovala rodina Strunzova a Zoglauerova. Jejich výrobky byly vyhlášeny kvalitou a našly uplatnění i daleko za hranicemi obce.

Koncem 18. století vstupují na scénu sklářské hutě. Jejich zřízení v odlehlé oblasti šumavských plání mělo punc určité výjimečnosti. Skláři, zdatní a světaznalí řemeslníci pochopili, jaké možnosti jim skýtají dosud nevyužitá a nevyčerpána lesní pustiny Šumavy – lesy oplývající dřevem, horniny bohaté křemenem, téměř celoročně hojně vodnaté horské toky. Byla to právě výroba levného tabulového skla, která dala vzniknout slavné výrobě podmaleb na skle. V době největšího rozkvětu firmy Johanna Verderbera byla roční produkce 30 až 40 tisíc obrázků.

Vedle velkých podniků výše uvedených nabízelo své služby pozoruhodné množství řemeslníků a živnostníků. Byli jimi tesaři, truhláři, soustružníci dřeva, bednáři, koláři, řezbáři, klempíři, pokrývači, zedníci, rámaři, kameníci, malíři, lakýrníci. Dále zde bylo osm krejčích, jeden kloboučník, sedm obuvníků, čtyři řezníci, čtyři pekaři, dva trafikanti, dva obchodníci se smíšeným zbožím, Baťa a obchodní dům Žalud. O dopravu se starali čtyři povozníci, dva nákladní autodopravci a dva taxikáři. Nechyběli ani lékaři a porodní báby.

V obci bylo šest hostinců, z nichž tři poskytovaly ubytování. Turisté objevili Kvildu po první světové válce. Obec vedla rušný spolkový a společenský život. Nechyběly ani hasičské sbory, tělovýchovné jednoty a kapely.

K 1. lednu 1949 vznikl v Kvildě útvar 9 600 Pohraniční stráž Sboru národní bezpečnosti, do jehož působnosti byla ke stejnému datu přenesena pravomoc Finanční stráž, čímž zde byla Finanční stráž rozpuštěna. Od roku 1951 do roku 1954 se Kvilda dokonce ocitla v hraničním pásmu. Od roku 1952 bylo v obci Velitelství praporu Pohraniční stráž (dále PS) Kvilda a od 1.1.1966 zde vznikla rota PS,

jejíž působnost byla ukončena v roce 1990.³⁵

11.2 Organizační struktura obce

Obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností je město Vimperk. Obec leží v okrese Prachatice v Jihočeském kraji. Obecní úřad tvoří starosta Václav Vostradovský, místostarosta Vojtěch Vocelka a dalších pět zastupitelů. Obec má kontrolní a finanční výbor.

Starosta Václav Vostradovský byl v roce 2003 zvolen do funkce místostarosty obce Kvilda a od roku 2006 v této obci vykonává funkci starosty. Pracuje v několika řídicích výborech, např. jako místopředseda Regionálního řídicího výboru Krajinový integrovaný plán rozvoje (dále KIPR) Šumava, člen představenstva Euroregionu Šumava a člen řídicího výboru Mikroregionu Šumava – západ. Starosta je ke své funkci uvolněný.

11.3 Profil obyvatelstva

Obec má k 31. 12. 2017 celkem 139 obyvatel, z toho 70 mužů a 69 žen. Ve věku 0-14 let je 12 obyvatel, ve věku 15-64 je 99 obyvatel a ve věku 68 a více je 25 obyvatel.³⁶

Vývoj počtu obyvatel v obci Kvilda												
2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
167	167	170	183	181	176	167	166	163	147	136	139	136

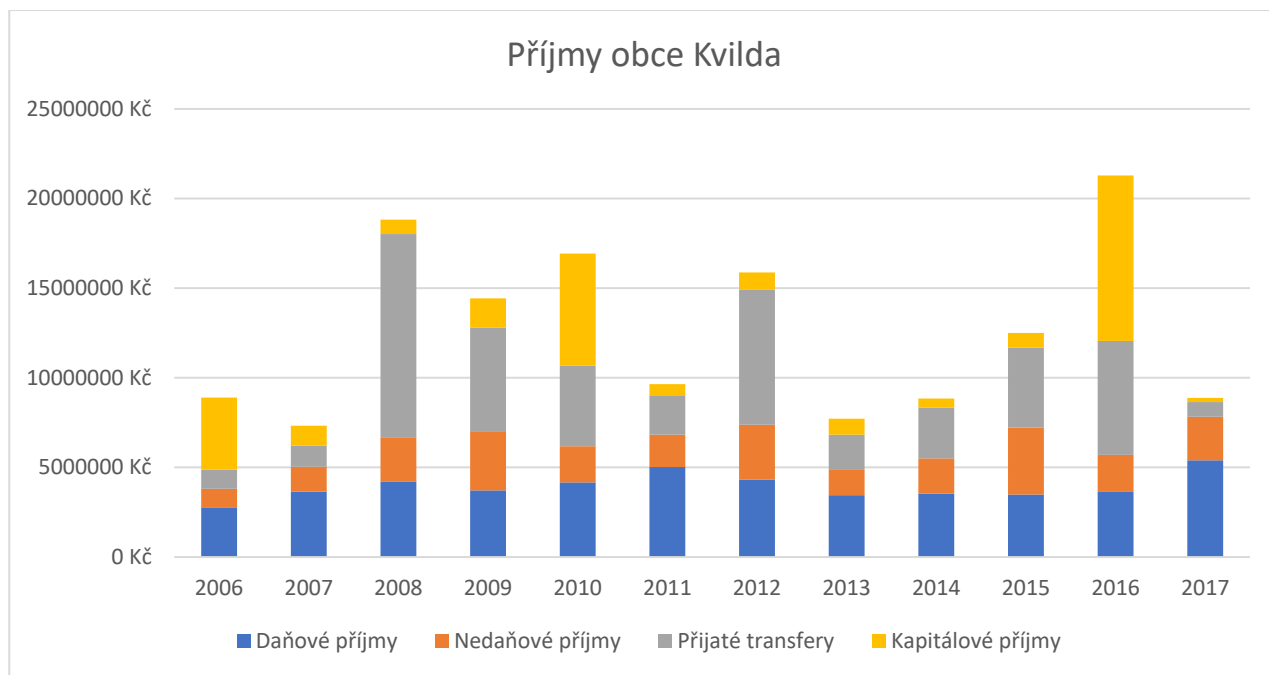
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Kvilda. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

Z tabulky je patrné, že v obci dochází spíše ke kontinuálnímu úbytku obyvatel. Starosta obce Kvilda uvedl, že tento problém vnímá, ale není moc možností, jak přilákat mladé rodiny. Obec dává prostředky na porodné nebo nějaké dary k výročí, ale to nestačí. V obci je dost starších obyvatel a starší obyvatelé znamenají náklady na služby a je málo mladých, kteří by to dělali. Problémem přitáhnout mladé lidi jsou i nedostupné pozemky. Obec pozemky neprodává a soukromý vlastníci je raději využijí na penzion, hotel nebo bytový dům.

³⁵ Obec Kvilda, 2018 [online]. [cit. 12.1.2018]. Dostupné z: <https://www.sumava.net/kvilda>

³⁶ <http://www.risy.cz> [vid. 2018-07-27].

12 Příjmy obce

Graf 3: Příjmy obce Kvilda v době od 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a [rozpocetobce.cz](http://www.rozpocetobce.cz).

Jako v podstatě stabilní se jeví daňové příjmy obce. Z nich jsou zastoupeny především přímé daně z příjmu fyzických a právnických osob a také nepřímé DPH.

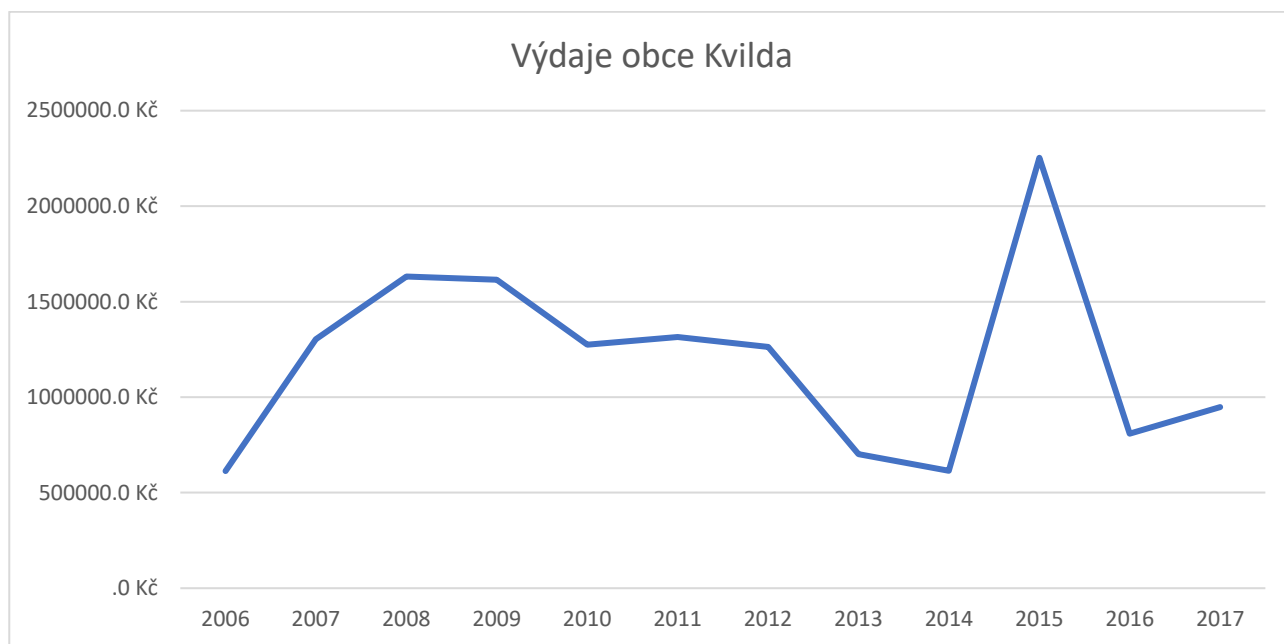
Další skupinu tvoří příjmy nedaňové, které jsou ve sledovaném období rovněž stabilní, vyjma roku 2009 a 2015, kdy byly o něco vyšší. V roce 2009 se jednalo o přijaté neinvestiční dary a v roce 2015 byl tento příjem navýšen o splátky od podnikatelských subjektů.

Další složkou jsou přijaté transfery, tato složka příjmu je velmi pohyblivá. Největší část tvoří transfery v letech 2008, 2009, 2010, 2012 a 2016. V roce 2008, 2009 a 2010 se jednalo o investiční transfery přijaté ze státních fondů. V roce 2012 se jednalo o přijaté transfery ze státních fondů. V roce 2016 jsou to transfery z veřejných rozpočtů územní úrovně a transfery od regionálních rad.

Poslední složkou jsou příjmy kapitálové. Ty byly nejvyšší v letech 2010 a 2016, kdy prudce vzrostly proti ostatnímu období. V roce 2010 se jednalo o příjem z prodeje pozemků a prodeje ostatních nemovitostí a v roce 2016 to byl příjem především z prodeje pozemků.³⁷

³⁷ <https://monitor.statnipokladna.cz> a <http://www.rozpocetobce.cz/>

13 Výdaje obce

Graf 4: Výdaje obce Kvilda v době od 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

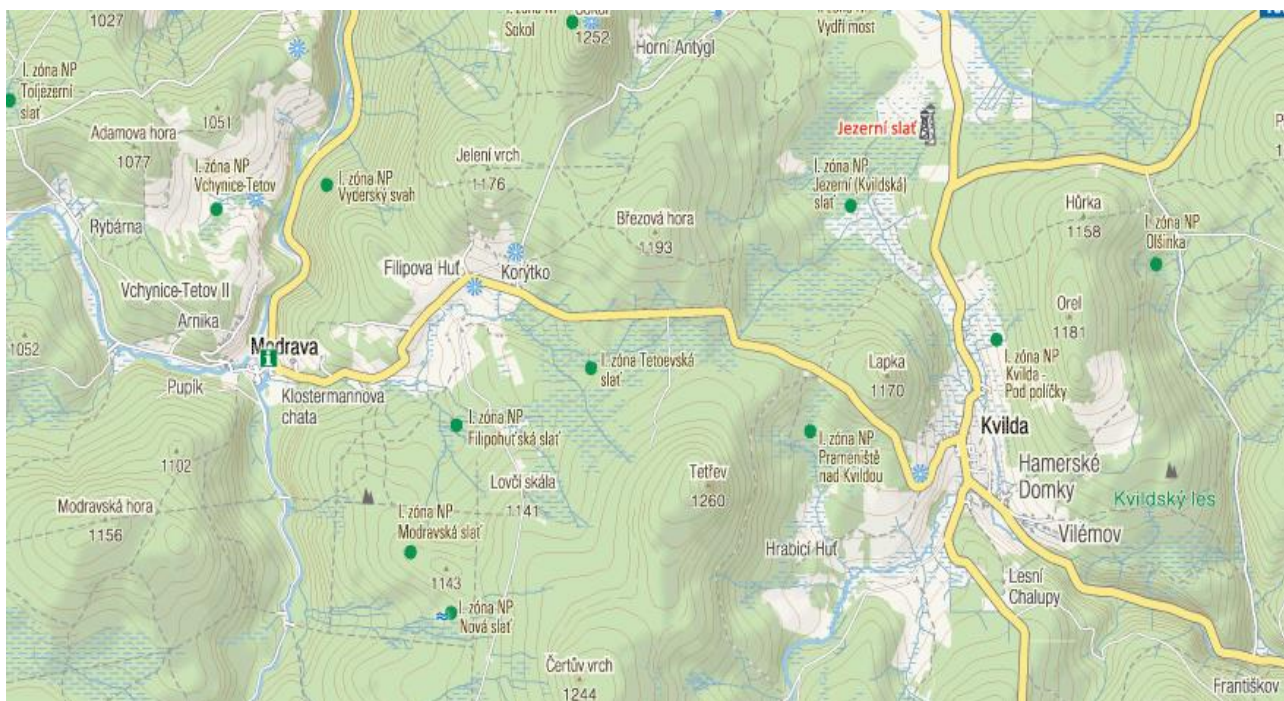
Jako jednu z větších investic zde můžeme uvést novou cyklostezku, která spojí obec Kvildu s bavorskou obcí Finsterau. Česká strana do projektu investuje 10 330 000 Kč, Bavorsko pak zhruba 60 tisíc euro. Turisté se dočkají cyklostezky, která povede z Jezerní Slati přes Kvildu, Bučinu do Finsterau. Podle starosty Václava Vostradovského tato nová cyklostezka zvýší bezpečnost cyklistů a chodců v dopravně přetíženém úseku Horská Kvilda – Kvilda a zejména zpřístupní atraktivní území šumavských slatí a přiblíží jejich přírodní zajímavosti. Bude koncipována jako smíšená tematická cyklostezka a naučná pěší stezka přibližující návštěvníkovi území slatí, jejich floru a faunu a stane se vítaným bodem zájmu a zároveň rozšíří turistickou nabídku a zhodnotí území. Přispěje k poznání přírody a k respektu k přírodnímu dědictví regionu.

Samotná stezka bude měřit dva kilometry a obec se na její realizaci bude podílet částkou 1 milion korun, zbytek bude realizován z dotace Česko-bavorského fondu soudržnosti.³⁸

³⁸ <https://www.starostove-nezavisli.cz/regiony/jihocesky-kraj/nova-cyklostezka-spoji-kvildu-s-finsterau>

14 Srovnání základních charakteristik

Obce Modrava a Kvilda mají mnoho společných charakteristik. Zřejmě nejmarkantnější je samozřejmě geografická poloha, obce spolu sousedí a obě leží na území Národního parku Šumava.

Obrázek 4: Mapa oblasti obcí Modrava a Kvilda. Zdroj: mapy.cz

Obce mají prakticky shodné charakteristiky týkající se obecního uspořádání. Obě mají sedm zastupitelů a rovněž také uvolněného starostu. Starosta obce Kvildy je sice politicky aktivní, ale na jeho zvolení do funkce to zřejmě nemělo žádný vliv.

Ze socioekonomického ani demografického hlediska se oblast, kde se obě obce nachází, příliš neliší od jiných pohraničních regionů. Na území 22 obcí dnes žije přibližně 16 tisíc obyvatel, což odpovídá hustotě zalidnění 13 obyv./km². V obcích, které leží celým svým správním územím v NP, je toto číslo pouze 2 obyv./km². Přitom počty obyvatel ve většině obcí klesají a zároveň dochází ke stárnutí jejich populace.

Ekonomická aktivita území se v průběhu let výrazně měnila, po otevření hranic a zřízení NP došlo k výraznému nárůstu v oblasti služeb, a naopak poklesu primárního sektoru a zpracovatelského průmyslu. Region byl oblíbeným turistickým a rekreačním cílem už před 2. světovou válkou, zároveň zde fungovalo velké množství menších průmyslových dílen vlastněných především Němci.

Dominantním zdrojem obživy bylo ale lesnictví a dřevozpracující průmysl. Odsunem Němců a zřízením hraničního pásma bylo místní hospodářství zlikvidováno a v dalších 40 letech byly hlavními zaměstnavateli lesní závody a armáda. Na předválečné využívání prostoru nebylo možné po roce 1990 navázat z mnoha důvodů: na útlum dřevozpracujícího průmyslu mělo samozřejmě největší vliv vyhlášení NP, nelze opomenout ani výraznou proměnu sídelní struktury i složení obyvatelstva.

V současné době je hlavní ekonomická aktivita regionu směřována jednak do oblasti lesnictví a zemědělství, dále pak do cestovního ruchu. Představitelé některých samospráv ale často poukazují na to, že velké množství podnikatelů v cestovním ruchu sice provozuje svá zařízení na území parkových obcí, jejich sídla jsou ale mimo park. To vede ke snižování významu ekonomického přínosu NP pro rozvoj obcí v postojích jejich představitelů. Tento jev se týká spíše jádrových obcí NP mimo jiné Kvildy i Modravý.³⁹

14.1 Politický aspekt

K základním pilířům zastupitelské demokracie patří pravidelně pořádané svobodné volby. Poskytují občanům možnost výběru mezi politickými alternativami, představovanými jednotlivými stranami a kandidáty, a umožňují ustavit legitimní politické a správní orgány. Hlavním úkolem voleb je zjistit aktuální rozložení politických sil v daném politickém prostoru a zajistit jim odpovídající reprezentaci. Od volebních výsledků se pak odvíjejí další kroky, jako rozdělení mandátů, vytvoření většiny a exekutivy, zformování opozice, která pak většinu a exekutivu kontroluje. Spolu s tím volby umožňují zjistit aktuální požadavky a priority společnosti.⁴⁰

Volební zákon musí skloubit dva zcela odlišné požadavky. V malých komunitách se lidé obvykle velmi dobře znají, a proto se při hlasování orientují spíše podle osobních kvalit kandidáta než podle jeho stranické příslušnosti. Je zde tedy žádoucí, aby ve volbách mohli kandidovat jednotlivci "sami za sebe", mimo struktury politických stran. Účast nezávislých ve volbách je ostatně v těchto obcích nezřídka nutností, neboť zde často politické strany ani nemají své organizace. Volební systém tedy nesmí klást kandidatuře jednotlivců překážky, které by je od úmyslu kandidovat odradily (v případě komunálních voleb jde především o požadavek podložit kandidaturu podpůrnou peticí spoluobča-

---

³⁹ MUSILOVÁ, K.. *Národní park Šumava a obce na jeho území: Případ postmateriálního štěpení?* Politologická revue. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2016, 2016(1), 27. ISSN 1211-0353.

⁴⁰ ČMEJREK, J., BUBENÍČEK, V., ČOPIK J.. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

nů). S výjimkou roku 2002, kdy se řada obcí potýkala s následky povodní, bývá právě nedostatek kandidátů tradičně nejčastějším důvodem, proč se volby neuskuteční.⁴¹

Ani v obcích Modrava a Kvilda tomu není jinak. V obci Modrava při obecních volbách vyhrálo Sdružení nezávislých kandidátů, v obci Kvilda se účastnily dvě seskupení, sdružení Starostové a nezávislí a Sdružení nezávislých kandidátů. Tento jev lze vysvětlit politickou aktivitou starosty obce v organizaci hnutí Starostové a nezávislí.

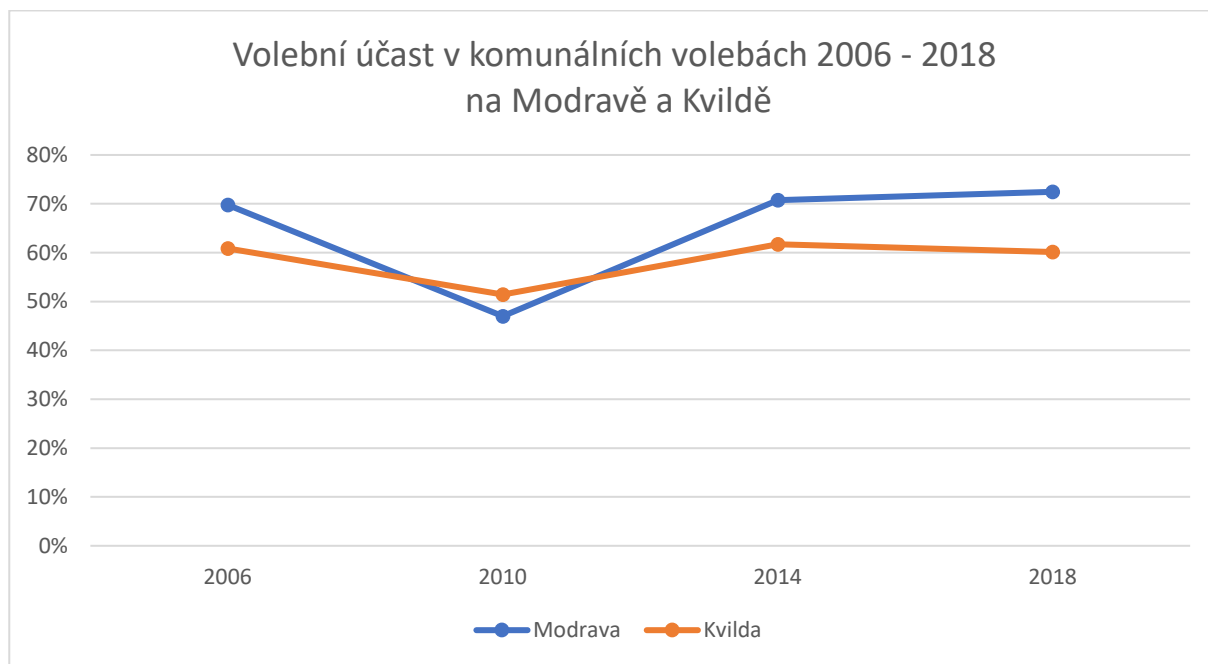
„Stranické systémy v komunálních politických prostředích malých venkovských obcí patří k těm nejméně rozvinutým. Mnohdy se v malých obcích nevyskytují ani místní organizace parlamentních stran. Ukázal to i výzkum Jaroslava Čmejra (2003), který porovnával stranické systémy obcí různých velikostních kategorií z hlediska působnosti celostátních politických stran. Neúplná spektra politických stran se nacházejí v obcích do 2 000 obyvatel. Přičemž v obcích pod 1 000 obyvatel se často neobjevuje ani jediná celonárodně působící politická strana. Důležité postavení tak získávají nezávislí kandidáti, jejichž kandidatura je v podstatě nezbytná. V nejmenších obcích leckdy kandiduje pouze jediná volební strana (nejčastěji SNK), případně několik nezávislých kandidátů. Pravděpodobně se jedná o důsledek obecně nízké úrovně ideologizace politiky a nízkého stupně rivality v malých obcích, jejichž projevem povětšinou bývá nedostatečný zájem místních obyvatel o participaci na správě obce.“⁴²

---

⁴¹ Outlý, J. *Politologická revue 2: Volby do zastupitelstev - vývoj a souvislosti*. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 1994-. ISSN 1211-0353.

⁴² Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Pro účely této práce uvádím výsledky komunálních voleb v obou obcích, zejména volební účast a kdo a s jakým výsledkem kandidoval do obecního zastupitelstva.

Graf 5: Volební účast v komunálních volbách v obci Modrava a Kvilda v letech 2006–2018. Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z iDNES.CZ/Volby

Volební účast ve všech bohatých obcích výrazně převyšuje celorepublikový průměr, a to i v případech, kdy se jedná o nesoutěživé volby. K těmto situacím došlo v obci Modrava (v roce 2006 a 2014). Nejvyšší volební účast byla zaznamenána v obci Modrava v roce 2002 (95,65 %). V případě, že si voliči vybírají pouze mezi jednotlivci, kteří chtějí vést obec podobným směrem, tak se volební účast výrazně snižuje, jako například v roce 2010 v obci Modrava, ale zde i v případě předem jasných výsledků voleb dorazí alespoň 62 % voličů.⁴³

Další zajímavou skutečností, která vyplynula z výsledků voleb je i velká personální kontinuita zvolených zastupitelů (viz příloha č. 7). V obci Modrava bylo dokonce zvoleno v letech 2006 a 2010 stejné zastupitelstvo, v roce 2014 a 2018 stejných 5 zastupitelů. Ve sledovaném období byli za sebou zvoleni do zastupitelstva 4 zastupitelé, 3 zastupitelé ve třech obdobích a 4 zastupitelé dvakrát.

V obci Kvilda byla situace obdobná např. v posledních dvou volbách bylo zvoleno 6 stejných zastupitelů. Jeden zastupitel byl zvolen po čtyři období za sebou, jeden třikrát a 6 zastupitelů dvakrát.

⁴³ Hronek, J., *Komunální politika v malých bohatých obcích v České republice: politické soubory o zastupitelská křesla či všestranná kooperace ve prospěch obcí?* Scientia et Societas [online]. 2017(4) [cit. 2019-01-23]. ISSN 1801-6057.

za sebou. S kontinuitou zastupitelstev souvisí i kontinuita na pozici starosty, která v Modravě trvá více než 20 let.⁴⁴

Tato skutečnost se dá docela dobře vysvětlit zejména nezájmem, nebo neochotou obyvatel kandidovat do zastupitelstva. Potvrzuje to v rozhovoru i bývalý místostarosta Modravý Doležal „*Na malých obcích je velký problém vůbec obsadit zastupitelstvo. Když máte v obci 40 obyvatel, kteří splňují kritéria a 20 z nich třeba nemůže a 13 nechce, tak to je spíš taková nutnost. Dá se s nadsázkou říci, že je to spíše občanská povinnost.*“⁴⁵

Pro provedení analýzy komunálních voleb je třeba alespoň rámcovým způsobem přiblížit modely lokálních demokracií malých obcí České republiky podle politologa Václava Bubeníčka. Ten ve své práci v podstatě vychází ze způsobu sestavování kandidátních listin. Za hlavní definiční kritéria vymezující základní modely sestavování kandidátních listin určil Bubeníček úroveň rivality a formát stranického systému. Bubeníček na základě těchto definičních kritérií vytvořil čtyři možné modely demokracie v malých obcích, a to:

- model A — neparticipativní (v těchto obcích nenajdeme kooperativní strategie sestavování kandidátních listin a ani pluralitní stranický systém);
- model B — apoliticko-demarchistický (vyznačuje se kooperativní strategií a zároveň nepluralitním systémem);
- model C — konsensuální (kooperativní strategie a pluralitní systém); a
- model D — kompetitivní (nekooperativní strategie, ale pluralitní systém).

S neparticipativním modelem bychom se v malých bohatých obcích neměli vůbec setkat. Vzhledem k charakteristice druhého Bubeníčkovy apoliticko-demarchistického modelu lze předpokládat, že i tento model se v malých bohatých obcích nebude vyskytovat. V malých obcích s vysokými příjmy by měla spíše existovat pluralita kandidátů, protože atraktivita volených křesel by měla být pomyslně vyšší, než v případě malých obcí s nízkými rozpočty. Právě do modelu B spadají obce, ve kterých kandiduje pouze jeden politický subjekt a počet kandidátů na kandidátní listině nepřesahuje počet volených zastupitelů. Výsledky voleb jsou tedy zřejmé před samotnými volbami. Sestavování kandidátních listin přibližuje Bubeníček k náboru členů. Lidé v obci nemusí mít zájem o změnu vedení obce, obec je spíše řízena tak, aby nedocházelo ke konfliktům. Představitelé obce bývají neuvolnění a rozhodování v politické rovině obce se spíše uskutečňuje mimo politický prostor, a to buď v přímém kontaktu občanů a zastupitelů, nebo v rámci různých společenských aktivit.

---

⁴⁴ Hronek, J., *Komunální politika v malých bohatých obcích v České republice: politické souboje o zastupitelská křesla či všestranná kooperace ve prospěch obcí?* Scientia et Societas [online]. 2017(4) [cit. 2019-01-23]. ISSN 1801-6057.

⁴⁵ Příloha č. 2 – rozhovor s bývalým místostarostou obce Modrava a nynějším zastupitelem Jaroslavem Doležalem.

Lze očekávat, že pro malé bohaté obce budou typické především pluralitní modely. Třetí model konsensuální představuje pluralitní stranický systém, který by se v malých bohatých obcích mohl vyskytovat, ale funguje v něm kooperativní strategie při dosahování konsenzu. V malých bohatých obcích ale spíše očekáváme klasický politický souboj o vedení obce, který je typický pro model kompetitivní. Existuje zde větší rivalita, jež je zřetelná především při volebních kampaních a po volbách většinou neztrácí relevanci. Podstata voleb nespočívá pouze v ustavení zastupitelstva, ale jde také o udržení samotné kontroly nad vedením obce. V těchto obcích mohou vznikat exekutivní koalice. Pro naplnění charakteristik tohoto modelu je nutné, aby v obci kandidovalo více politických subjektů. V případě, že probíhá koordinované sestavování kandidátních listin, tak neprobíhá centrálně a má případně podobu spřátelených kandidátních listin, nebo předvolebních koalic. Volební kampaně v obcích v této skupině mají podobu kompetitivního charakteru, ale pluralitní prostředí napomáhá odlišovat volební nabídky. Zejména v obcích, v nichž se vyskytují alespoň dvě skupiny s odlišnými představami o rozvoji obce, se lze setkat s kompetitivním modelem. Dalším indikátorem, který je vlastní tomuto modelu, jsou opakované volby. Bývá to dáno počtem zastupitelů v malých obcích, kde se jejich počet nejčastěji pohybuje od 7 do 9, což často vede k vyrovnanému soupeření. Skupina v opozici často drží vítězné seskupení v nezáviděníhodné situaci, protože odstoupením od svých mandátů mohou vyvolat nové volby, či mohou mít rozdílné názory na rozvoj obce.

Obec Modrava neměla ve zkoumaném období nikdy pluralitní volební soutěž. Nejvyšší hodnotu indexu plurality měla obec ve volbách v roce 2010 (1,7). Ještě v roce 2002 dosahovala hodnota indexu semiplurality, ale ve volbách v letech 2006 a 2014 byly volby v obci nepluralitní.

Obec Modrava se ve zkoumaném období pohybovala mezi modelem B a modelem C1. V podstatě hlavní rozdíl v případě Modravy představoval počet kandidujících osob, který určuje pluralitu v obci. V obci nalezneme nejvýše semipluralitu, a to v letech 2002–2006 a 2010–2014. V těchto dvou obdobích patří lokální demokracie Modravy spíše do modelu C1, který se ale velice blíží k modelu B. Právě *apoliticko-demarchistický* model byl v obci ve zbývajícím čase. O tom, že se model C1 blíží *apoliticko-demarchistickému* modelu napovídá i skutečnost, že se v obci příliš neobměňují zastupitelé, a to až na několik výjimek.⁴⁶

Obdobná situace byla zaznamenána v obci Kvilda.

K otázce vlivu politické příslušnosti při volbách do zastupitelstva v komunálních volbách v obcích jako je Modrava a Kvilda je nutno konstatovat, že nehraje žádnou nebo minimální roli. Jednak zde není ani aktivní členská základna žádné politické strany. „Stranické systémy v komunálních

---

⁴⁶ Hronek, J., *Komunální politika v malých bohatých obcích v České republice: politické souboje o zastupitelská křesla či všestranná kooperace ve prospěch obcí?* Scientia et Societas [online]. 2017(4) [cit. 2019-01-23]. ISSN 1801-6057.

politických prostředích malých venkovských obcí patří k těm nejméně rozvinutým. Mnohdy se v malých obcích nevyskytují ani místní organizace parlamentních stran. Ukázal to i výzkum Jaroslava Čmejřka (2003), který porovnával stranické systémy obcí různých velikostních kategorií z hlediska působnosti celostátních politických stran. Neúplná spektra politických stran se nacházejí v obcích do 2 000 obyvatel. Přičemž v obcích pod 1 000 obyvatel se často neobjevuje ani jediná celonárodně působící politická strana. Důležité postavení tak získávají nezávislí kandidáti, jejichž kandidatura je v podstatě nezbytná. V nejmenších obcích leckdy kandiduje pouze jediná volební strana (nejčastěji SNK), případně několik nezávislých kandidátů. Pravděpodobně se jedná o důsledek obecně nízké úrovně ideologizace politiky a nízkého stupně rivality v malých obcích, jejichž projevem povětšinou bývá nedostatečný zájem místních obyvatel o participaci na správě obce.⁴⁷ Existující výzkumy lokální politiky v malých obcích v České republice odhalují, že komunální politika malých obcí je velmi málo stranická a nevykazuje řadu znaků, které jsou pro politické instituce reprezentativní demokracie typické (stranictví, politická soutěž, předvolební boj), případně lokální stranické systémy jsou účelové a velmi nestabilní. To znamená, že vztahy mezi zastupiteli nejsou zpravidla organizovány podle linií stranického spektra. Tato skutečnost někdy vede k úvaze, zda samosprávy malých obcí vůbec lze považovat za politická tělesa, neboť v nich nedochází k politickému soupeření.⁴⁸ Dále hraje roli i to, že na malých obcích jsou těsnější lidské vztahy a občané se zde nejen dobře znají, ale mnohdy jsou i příbuzensky spjati. „Často opakovaný názor, že ve vesnici se každý zná s každým, sice nelze brát doslovně, ovšem platí tvrzení, že členové samosprávy nejsou pro ostatní obyvatele anonymními nositeli politického úřadu, ale především příbuznými, sousedy, kolegy, známými. Toto zapojení samosprávy do hustého přediva sociálních sítí v obci výrazně ovlivňuje její dostupnost pro neformální kontakty. Obyvatelé obce mají snadnou příležitost oslovit členy samosprávy (zejména starostu) doma, na ulici, v obchodě či kdekoli jinde. Tento intenzivní kontakt mezi samosprávou a občany lze chápat jako neformální příležitost k politické participaci, který je radou občanu také využíván.“⁴⁹

14.2 Investiční rozhodování

Snaha porozumět mechanismu rozhodování o významných záležitostech obecních samospráv

---

⁴⁷ Čmejřek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

⁴⁸ Bernard, J. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.

⁴⁹ Bernard, J. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.

přináší dvě klíčové otázky. Jednak jde o to, kdo přichází s impulzem k nastolení dané agendy, jednak je třeba hledat odpověď na to, kdo o stanovení cílů a jejich naplňování reálně rozhoduje. Škála aktérů, kteří přinášejí podněty k rozhodování o struktuře rozpočtu obce, investičních aktivitách či prodeji majetku, může být relativně široká a do jisté míry ovlivněná charakterem místní politické soutěže. Úlohu může v tomto kontextu sehrávat velikost obce, jež do značné míry ovlivňuje míru její politizace.⁵⁰ Přestože jsou malé obce spojovány s poměrně malou intenzitou politické soutěživosti, někde dokonce její absencí⁵¹, klíčové aspekty rozhodování mohou i v těchto typech obcí přinášet konflikty, které aktivizují místní politické aktéry.⁵² Účast ve volbách do místních samospráv je ostatně v malých obcích podstatně vyšší, než v municipalitách lidnatějších, v obcích do 500 obyvatel dokonce často přijde více lidí volit své zastupitele, než poslance parlamentu.⁵³ Vzhledem k organizaci samosprávy obcí v ČR (systém kolektivního vedení) lze předpokládat, že značný podíl rozhodování vzniká na popud zastupitelů obce, a to zejména těch, kteří disponují exekutivními pravomocemi. Jde tedy o starosty obcí a členy rad municipalit. V rámci úvah o iniciaci územně samosprávného rozhodování je ovšem třeba brát v úvahu také neformální institucionální pravidla.⁵⁴ Zanedbatelné v tomto případě nemusí být také aktivity zaměstnanců municipalit (obecní a městské úřady, magistráty statutárních měst) nebo občanské iniciativy, ať už v organizované, nebo individuální podobě. Koncept víceúrovňového vládnutí pracuje s předpokladem širšího zapojení neformálních aktérů do rozhodování v rámci územní samosprávy.⁵⁵ Na základě provedeného dotazníkového šetření zastupitelů obcí se ukazuje, že úloha starostů je z hlediska iniciativy k rozhodování o významných tématech v obci klíčová. Starostové přicházejí s impulzem k investicím ve valné většině obcí (83,6 %). Žádná jiná šetřená kategorie možných „iniciátorů“ není v daném ohledu tak významná. V přibližně každé páté municipalitě (21,7 %) je starosta uváděn dokonce jako jediný, kdo s takovým impulzem přichází. Význam ostatních sledovaných aktérů, kteří přicházejí s impulzem k rozhodování, není zanedbatelný, avšak je výrazně nižší oproti starostům obcí.⁵⁶

---

⁵⁰ Ryšavý, D., 2006: *Komunální je komunální a velká je velká! K hypotéze politizace lokálních politických elit*. Sociologický časopis / Czech Sociological Review 42(5): 953-970.

⁵¹ Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický ústav AV ČR, 2011, 236 s. Studie, sv. 75. ISBN 978-80-7419-069-8.

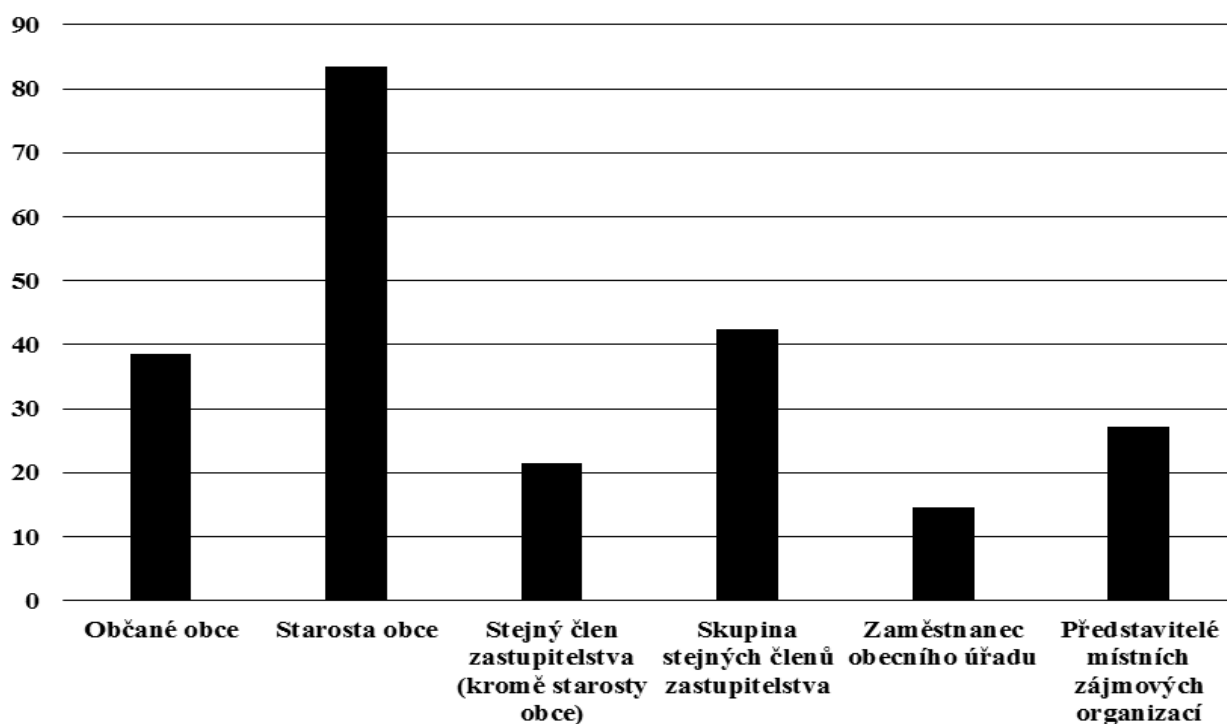
⁵² Bubeníček, V. – Kubálek, M., 2010: Konfliktní linie v malých obcích. *Acta Politologica* 2(3): 30-45.

⁵³ Kostelecký, T. – Křivý, V., 2015: Urbánno-rurálne rozdiely voličského správania v Česku a na Slovensku. *Sociológia*, 47(4): 390-413.

⁵⁴ Lowndes, V. – Pratchett, L. – Stoker, G., 2006: Local Political Participation: The Impact of Rules-In-Use. *Public Administration* 84 (3): 539-561, DOI: 10.1111/j.1467-9299.2006.00601.x.

⁵⁵ Bache, I. – Flinders, M. (ed.), 2005: *Multi-Level Governance*. Oxford: Oxford University Press.

⁵⁶ KOPŘIVA, R., ČOPIK J., ČMEJREK J. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia* [online]. 2017, 2017(5), 25 [cit. 2019-01-12]. <http://www.sociologia.sav.sk/static.php?id=1153>

Graf 6: Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Zdroj: Sociológia

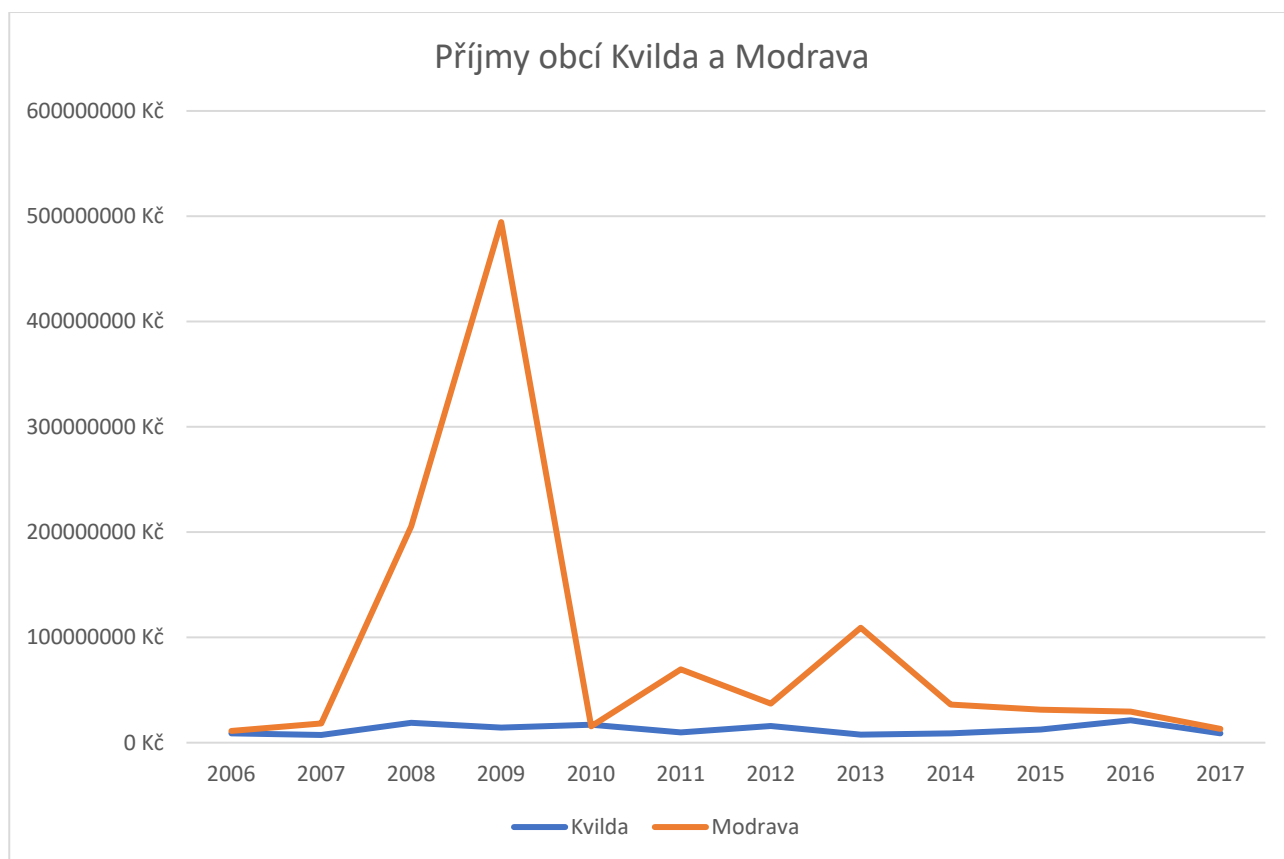
Uvedený předpoklad se ukázal jako pravdivý i ve sledovaných obcích Modrava a Kvilda. Starosta obce Kvilda Václav Vostradovský: „*Takovým hnacím motorem obce je asi starosta, většinou to tedy dávám dohromady já.*“ Ve stejné rovině to vidí i místostarosta obce Kvilda Vojtěch Vocelka, který uvedl, že „*právě starosta je ten, kdo se stará o obecní záležitosti*“. Prakticky stejná situace na poli investičního rozhodování je v obci Modrava. Jak v rozhovoru uvedl bývalý místostarosta obce Modrava, „*hlavním iniciátorem investičních akcí je určitě starosta*“. zároveň dále uvedl: „*Určitě je lepší, když to má pod sebou jeden člověk, než kdyby to bylo více lidí. I proto k tomu má vytvořené podmínky, aby mohl takto pracovat.*“ (viz příloha 2 rozhovor s bývalým místostarostou Modravy). V těchto málo osídlených obcích se těžko hledají potenciální osoby s určitou znalostí. Věková struktura též není vyhovující a v případě Šumavy, zaměstnanost v NP je určitou prioritou a stabilitou, která je zajímavá pro mladší pracovníky.

Další výhodou obou obcí je to, že obě mají uvolněného starostu. „V nejmenších obcích je post starosty často obsazován neuvolněným starostou, který vedle své starostenské role má i další zaměstnání. V takovém případě v samosprávě obce zcela absentuje prvek profesionalizace. V malých obcích, kde je starosta pro svou funkci uvolněný, je ovšem starosta zpravidla jediným členem samosprávy, který se řízení obce věnuje profesionálně.“⁵⁷ A právě profesionalita starosty je v obou obcích zřetelná.

⁵⁷ Bernard, J. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.

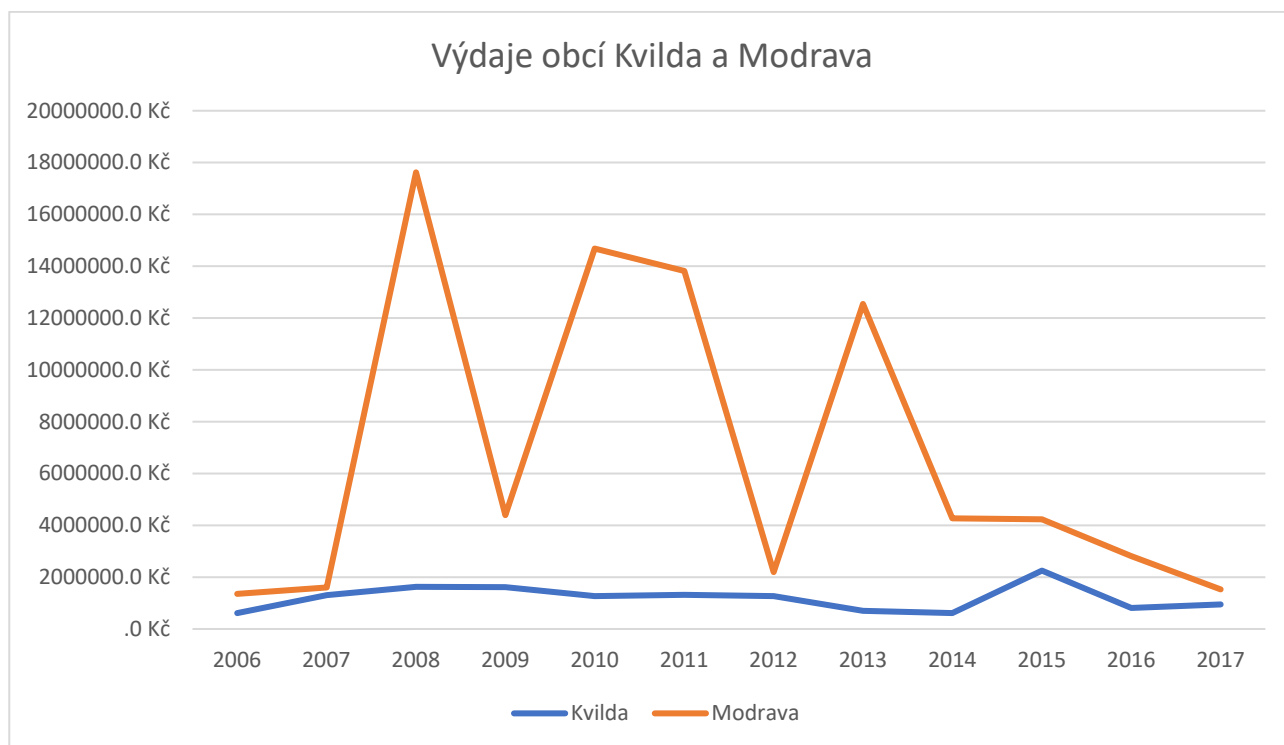
14.3 Příjmy obcí Kvilda a Modrava v čase

Graf 7: Srovnání příjmů obcí Kvilda a Modrava v období od 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

Jak vyplývá z grafu, je na první pohled zřejmý velký rozdíl mezi příjmy jednotlivých obcí. Zatímco obec Kvilda má dlouhodobě příjmy na zhruba stejné výši, u obce Modrava jsou zřetelné dosti velké výkyvy, zejména v letech 2008, ještě více v roce 2009 a dále 2011 a 2013. Tyto výkyvy jsou ale způsobeny spíše dílem náhody, protože se jedná o obec, kterou si k trvalému pobytu vybral miliardář, díky čemuž obec získávala velké příjmy za převod daně. Od této události se samozřejmě odvíjí i další vývoj příjmů. Obec měla díky nim možnost financovat opravdu velkorysý sociální program, ale i možnost dalších investičních příležitostí, které nejsou tak obvyklé pro financování obcí.

14.4 Výdaje obcí Kvilda a Modrava v čase

Graf 8: Srovnání výdajů obcí Kvilda a Modrava v období od 2006 do 2017. Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z monitor.statnipokladna.cz a rozpočetobce.cz.

K výdajům obou obcí je třeba konstatovat, že většina jich je určena k rozvoji a udržení turistického ruchu. Ať už se jedná o čističku odpadních vod, koupi a provozování penzionu, nebo vybudování cyklotrasy, všechny tyto investice směřují do turistického ruchu. Je to pochopitelné, protože obce v této lokalitě, tedy v NP Šumava nemají moc jiných příležitostí, jak do obce přinést finance. Turistický ruch je jedním z hlavních příjmů obcí a je třeba se této oblasti také náležitě věnovat a využívat příležitostí, které nabízí.

15 Závěr

V rámci řešení práce byly analyzovány dvě obce, které, ač leží bezprostředně vedle sebe a mají obdobné parametry, mají zároveň i rozdílné možnosti uspokojování potřeb svých občanů. Je to zejména z důvodu finančních prostředků, které obce mají k dispozici na svůj provoz. Obě obce jsou žádanými turistickými středisky, které taky z turismu těží, ale zároveň v souvislosti s ním vynakládají značné finanční prostředky. Modrava má ale výhodu, že má k dispozici podstatně větší majetek než obec Kvilda. Majetek obec Modrava získala v podstatě náhodně a umožnil jí realizovat bohatý sociální program, který nejenže stabilizoval počet trvale žijících obyvatel v obci, ale přitáhl i další obyvatele. Obec Kvilda se snaží dlouhodobě o udržení vyrovnaného rozpočtu, což se jí i daří. Nicméně v této obci dochází k úbytku obyvatel a jak uvedl starosta obce Václav Vostradovský, obec nemá moc reálných možností tuto skutečnost nějak zvrátit.

V rámci výzkumu se potvrdil teoretický předpoklad, že hlavním iniciátorem a aktérem politického procesu je v obou obcích starosta. Pro výkon funkce je uvolněný, a tak má i lepší možnosti naplno se věnovat své „práci“. To potvrdili i bývalý místostarosta Modravy a místostarosta Kvildy. Starostové Modravy i Kvildy mají také silnou rozhodovací roli. To bezprostředně souvisí právě s tím, že oba jsou v zastupitelstvech poměrně dlouho a mají tak velké zkušenosti s řízením obce.

Dále se potvrdil i teoretický předpoklad, že v takto malých obcích nehraje při komunálních volbách do zastupitelstva obce politická příslušnost velkou roli. Nejenže v obou obcích není aktivní členská základna celostátní politické strany, v komunálních volbách vítězí pravidelně nezávislí kandidáti.

Obvykle silná role starosty a absence místních organizací politických stran v obcích velikosti Modravy a Kvildy se dá v ČR prakticky zobecnit.

Pokud se týká investičních akcí, jsou zaměřeny především na rozvoj turismu. V obci Kvilda se jedná v současné době především o stavbu nové cyklostezky, která spojí obec s obcí Finsterau v Bavorsku, v obci Modrava zase například o nákup nemovitosti Modrý penzion. Tato investice je zaměřena nejen na turismus, ale také na rozšíření majetku obce, v neposlední řadě i na rozšíření pracovních míst v obci. Modrava realizuje mnohem větší objem finančních prostředků, ale to je opět dáno většími možnostmi této obce vzhledem k majetku, který vlastní. Obec si tak může dovolit investiční akce, které běžně nejsou pro obce příliš typické, jako např. investice do různých finančních produktů. Trochu rozporuplnou investicí byla právě investice do podílových fondů Shedlin.

16 Seznam použitých zdrojů

- Bache, I. – Flinders, M. (ed.), 2005: *Multi-Level Governance*. Oxford: Oxford University Press.
- Balík, S. (Ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1.
- Balík, S. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994 – 2006*. Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-144-4.
- Balík, S. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- Balík, S. *Modely exekutivních koalic na komunální úrovni*. In *Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu*. Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.
- Balík, S. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In Fiala, P., Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005.
- Bernard, J. *Komunální politika malých obcí a její neformální aspekty*. Praha, 2012. Dizertační práce. Universita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra sociologie.
- Bernard, J. (ed.). *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON): Sociologický ústav AV ČR, 2011, 236 s. Studie, sv. 75. ISBN 978-80-7419-069-8.
- Bubeníček, V.; Čopík, J.; Hajný, P.; Kopřiva, R.; Neumanová, T. (Eds.) *Obce jako aktéři politického procesu: komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1326-9
- Bubeníček, V. – Kubálek, M., 2010: *Konfliktní linie v malých obcích*. *Acta Politologica* 2(3): 30-45.
- CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL J. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan strážít obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.
- Čmejrek, J. *Lokální a regionální politické stranictví v ČR*. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

- Čmejrek, J. a kol. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.
- Čmejrek, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.
- Čmejrek, J.; Čopík, J. *Veřejná správa*. Praha: Jihočeská universita v Českých Budějovicích Ekonomická fakulta, 2016, ISBN: 978-80-7394-578-7.
- Hudák, J.; Jüptner, P.; Svoboda, J. (Eds.) *Komunální politické systémy*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2003, ISBN 80-7308-056-7.
- Jüptner, P. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.
- Jüptner, P. (2006). *Konfrontace teorie koalic s lokální politikou*. In *Koalice a koaliční vztahy*. Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 80-7380-004-7.
- Kopřiva, R.; Čopík J.; Čmejrek, J. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí* [online]. Sociológia, 2017, Vol.49 no. 5, Sociologický ústav Slovenskej akademie vied, ISSN 1336-863.
- Kostecký, T. – Křivý, V., 2015: *Urbánno-rurálne rozdiely voličského správania v Česku a na Slovensku*. Sociológia, 47(4): 390-413.
- Lowndes, V. – Pratchett, L. – Stoker, G., 2006: *Local Political Participation: The Impact of Rules-In-Use*. Public administration 84 (3): 539-561, DOI: 10.1111/j.1467-9299.2006.00601.x.
- Mouritzen, P. E. – Svava, J. H.: 2002. *Leadership at the Apex*. Politicians and Administrators in Western Local Governments. University of Pittsburgh Press: Pittsburgh.
- MUSILOVÁ, K. *Národní park Šumava a obce na jeho území: Případ postmateriálního štěpení?* Politologická revue. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2016, 2016(1), 27. ISSN 1211-0353.
- Outlý, J. *Volby do zastupitelstev – vývoj a souvislosti*. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17 – 44.
- Outlý, J. *Politologická revue 2: Volby do zastupitelstev - vývoj a souvislosti*. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 1994-. ISSN 1211-0353.
- Pařízková, I. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, s. 74.

ISBN 978-80-210-4511-8.

Ryšavý, D., 2006: *Komunální je komunální a velká je velká! K hypotéze politizace lokálních politických elit*. Sociologický časopis / Czech Sociological Review 42(5): 953-970.

Říchová, B. *Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě*. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.

Říchová, B. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-628-4.

Peková, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2017-11-26].

Zákon o obcích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-758-4.

USNESENÍ z jednání zastupitelstva Obce Modrava konaného dne 30.5.2013 v Modravě

Internetové zdroje:

Břeň, J. *Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí*. [Online]. Praha, 2008 [cit. 23.3.2018]. Dostupné z <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

ČTK. *Modrava má nové infocentrum, denně ho navštíví až tisíc lidí*. Týden.cz [online]. 2018, 2018,1[cit.2019-01-06]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/relax/cestovani/modrava-ma-nove-infocentrum-denne-ho-navstivi-az-tisic-lidi_485325.html

Seriál Malý průvodce pro nové zastupitele měst a obcí [online]. Praha, 2008 [cit. 2019-01 06]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/archiv.asp?se=6262427>

Sociológia [online]. 2017, 2017(5) [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.sociologia.sav.sk/static.php?id=1153>

Hronek, J., *Komunální politika v malých bohatých obcích v České republice: politické souboje o zastupitelská křesla či všestranná kooperace ve prospěch obcí?* Scientia et Societas [online]. 2017(4) [cit. 2019-01-23]. ISSN 1801-6057.

Vývoj RUD v ČR [online]. Praha: SMSČR, 2017 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.smscr.cz/cz/kalkulacky/vyvoj-rud-v-cr?startbar=35>

<https://monitor.statnipokladna.cz>

<http://www.rozpocetobce.cz>

<http://www.kurzy.cz/obec/modrava>
<https://www.sumava.net/kvilda>
<http://www.sumavanet.cz/modrava>
<http://www.risy.cz>
<https://volby.kurzy.cz/modrava>
<https://volby.kurzy.cz/kvilda>
<http://www.regionpodlupou.cz/1711-modrava-investuje-za-18-milionu-koupila-penzion.xhtml>
https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/modrava-spatne-investovala-a-prijde-o-penize.A150912_201420_ekonomika_jkk
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1031809466840696&id=298309416857375
<https://vdb.czso.cz>
<https://www.smscr.cz/cz/rud-a-danova-kalkulacka/vyvoj-rud-v-cr>
<https://www.starostove-nezavisli.cz/regiony/jihocesky-kraj/nova-cyklostezka-spoji-kvildu-s-finsterau>

Rozhovory:

Rozhovor se starostou obce Modrava Ing. Antonínem Schubertem (14. 2. 2018),

Rozhovor s bývalým místostarostou obce Modrava a nynějším zastupitelem Jaroslavem Doležalem (24. 7. 2018),

Rozhovor se starostou obce Kvilda Václavem Vostradovským (30. 7. 2018).

17 Přílohy

Příloha 1) Rozhovor se starostou obce Modrava Ing. Antonínem Schubertem (14. 2. 2018)

- Modrava je vnímána jako jedna z nejbohatších obcí v ČR, je to i dnes pravda?

Nejbohatší obcí je nyní Chvalovice u Znojma díky dani z výherních automatů, kterých mají 24 Casin jako Europe Data Project Casina Admiral.

- Zabýváte se programem sociální stabilizace, jak se Vám ji daří naplňovat? Je stejně tak plně využíván Ekologický program?

Sociální a demografická stabilizace se málo rozvíjí díky Národnímu parku Šumava, který znemožňuje osidlování, práci a další rozvoj na Modravě. Národní park Šumava usiluje o to, aby na Modravě mohli vytvořit prales a aby Modrava neměla žádné návštěvníky. Modrava jako obec přispívá svým občanům např. na veřejný pohřeb výši 10 000 Kč, či na narození dítěte výši 60 000 Kč. Dále se Modrava podílí na ekologickém programu ve třech rovinách, tou první je u starších domů příspěvek 80% na zateplení domů, výměny střechy, aby nedocházelo k tepelným únikům, druhou rovinou na změnu topných zařízení na plynová, elektrická a třetí rovinou, že domácnosti získávají 22 metrů měkkého dříví jako finanční dotaci.

- Jak do rozhodování zastupitelstva zasahuje politická příslušnost?

Politická příslušnost nehraje roli v rozhodování zastupitelstva. Chceme pouze to nejlepší pro občany a záleží nám na rozvoji Modravy např. zajištění pracovních příležitostí místních obyvatel, tj. např. turismus.

- Do čeho obec investuje především? Kdo o investicích rozhoduje před projednáním do zastupitelstva? Na jakém základě?

O investicích rozhodují starosta a zastupitelé. Modrava má jak investice finanční, tak i majetkové investice na základě například nabídek bank, u kterých má obec bankovní účet, ale to obec nevyhodnocuje jako lukrativní investice, jelikož jsou konzervativní, a proto nevydělečné a dle zákona je možnost jen na dobu 5 let a pouze na akciové fondy nejvýše 25%. Dále má Modrava smluvní či nesmluvní makléře, kteří nabízejí možnosti investovat do majetkových investic, např.

stavby rodinných domů pro občany obce, čistírny odpadních vod či parkoviště pro 200 aut, ale jelikož Národní park Šumava obléhá všechny pozemky a nejsou žádné volné pro stavby, a proto nejsou v silách obce stavby uskutečnit. Na Modravě je v plánu stavba hasičské zbrojnice a dvojdomek. Dále obec předpokládá přestavbu dvou objektů na Filipově Huti. Z jednoho (bývalé ekofarmy) bude penzion pro návštěvníky Modravy a z druhého objektu 4 bytové jednotky. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, či 6x do roka. Zastupitelstvo se skládá ze 7 členů a zasedá v kanceláři starosty obce.

- Bere zastupitelstvo nějakým způsobem na zřetel názory občanů při rozhodování o investicích?

Občané se podílejí se svými názory, ale každý má názory rozdílné, a proto nelze vyjít vstříc všem občanům. Občané jsou jak zastupitelé, tak i další rodinní příslušníci zastupitelů a je zde komunitní plánování a zodpovědnost je na zastupitelstvu a rozhoduje zastupitelstvo.

- Kam především směřují obecní výdaje a proč?

Obecní výdaje směřují na mandatorní výdaje, tj. výdaje spojené s chodem obcí, např. elektřina, infrastruktura, voda, kanalizace, veřejné osvětlení a údržba, dále obec financuje službu pro obec, kteří vykonávají např. v zimě úklid sněhu, která je schválena zastupitelstvem. Dotovaný je i např. informační a návštěvnické dřevařské centrum, toto centrum není schopno se financovat samostatně, budova Modrý penzion je v pronájmu služeb Modrava a prodejna, která je součástí budovy, je podnájata obci kvůli možnosti zajištění základních potravin pro občany obce Modrava. Dalšími provedenými investicemi byly křižovatka v obci, čistírna odpadních vod, stavba vodojemu, zavedení vysokého elektrického napětí, koupě nemovitostí bývalé garáže ČSAD a jeden rodinný dům po úmrtí původního majitele.

- Kdo toto obvykle navrhuje?

Tyto návrhy pocházejí od starosty a zastupitelů dle potřeb obyvatel obce, projednají se v zastupitelstvu a schválí.

- Co se změnilo od roku 2006 do současnosti?

Od roku 2006 se zde postavily Hotel a Pivovar Lear, Hotel Mádr, neboli známý i spíše pod názvem

U Tří kukaček, Penzion U Tří sluk.

- Kam především budete v budoucnu směřovat investice?

Obec Modrava by se měla stát centrem turistiky Národního parku Šumava, ale chtěla by se zabývat i jinými aktivitami rozdělenými na dva globální jevy – tj. počasí (když jsou v zimě velké mrazy a v létě tropická vedra, tak je v obci méně zájemců o turistiku). Národní park Šumava je uzavřená destinace, kde nebyly obnoveny žádné farmy, řemesla, malá dřevozpracující pila (Na Pupíku, v místě Úřadu, Červená pila atd.), které v obci fungovaly. Obec investuje do rozvoje cestovního ruchu, ale Národní park Šumava uzavírá prostory na Modravě a mění mínění obce na rozvoj cestovního ruchu, výsledkem je ekonomická destabilizace. Národní park Šumava nemá vůli k rozvoji obce. Národní park Bavorský les je zabrán Spolkovou republikou Německo, přestože to prostor patří České republice. V médiích jsou prezentovány nepravdivé informace ohledně pomoci Národního parku Šumava občanům či návštěvníkům obce, ale skutečným záměrem Národního parku Šumava je uzavřít celou oblast, aby sem nechodili turisté a neviděli stromy napadené kůrovcem. Vše je měřeno podle ekonomických ukazatelů. Likviduje se péče o lesní ekosystémy. Národní park Šumava nechrání stromy, ale ve velkém množství těží v lesích dřevo a nesnaží se chránit lesy před napadením kůrovcem nebo přeletem kůrovce na další oblasti. Modrava zde má dva hajné - na Korýtku a na Horské Kvildě (Chlad a Meruňka). Modrava má pracovní možnosti pouze v cestovním ruchu (kuchaři, číšníci a recepční).

- Modrava je v současné době opravdu velké turistické centrum. Budou se investice dotýkat i této oblasti?

Modrava má po odsunu Němců nedostatečnou možnost dodržování tradic, nově vybudované stavby či nemovitosti se prezentují jako rodinné podniky, ale zde se tím může pyšnit pouze penzion Arnika, kde dochází k přesunu majetku z otce na syna. I na Filipově Huti jsou různé penziony, které jsou pronajímány, ale cizím osobám. Stát řádně nevymyslel a nepodpořil koncepci této obce. Většinu území předal NP Šumava a ne obci k rozvoji. Např. v roce 1946 došlo k přípravě železné opony, 1989 měla být svoboda a pak řekli, že tu bude vlastnit většinu pozemků NP Šumava. Už od dob Marie Terezie (1772) byla Modrava okrajovým územím státu, Modrava pozbyla Luzný a Roklany, byl zde hladomor a prezidenty Beneše a Masaryka Sudety netrápily, Modrava byla za dráty a zde vojenský prostor, ale vojáci se přesunuli na Prášílsko, jelikož Modrava byla samá bažina. Nebyly zde žádné silnice. Státu se zalíbilo prezentovat, že na Šumavě budou prvky pralesu, ale dali

na všechny místa Národního parku Šumava cedule zákazu vstupu, ale přitom prezentují, že návštěvníků obce přibývá. Např. uzavřeli Roklanskou chatu, která chátrá tak, že stavba se každou chvílí rozpadne, dále uzavřeli na Březníku informační a osvěžovací středisko, z důvodu nedoložení dokumentu řádné likvidace odpadních vod a dále nedoložili havarijní plán k dieselovým agregátům na výrobu elektřiny pro tento objekt. Přitom stát získal dvojnásobek z daně z příjmu a z daně přidané hodnoty a po ukončení provozu není žádný zisk, a tedy jen zmařená investice. EU zde podporuje pouze občanskou společnost, tj. spolky (např. Duha či squateři). Modrava má vybudovanou infrastrukturu (chodníky, osvětlení), Kvilda ne. Investice Modravy se budou vyvíjet na obytnou zónu od území Úřadu až do území Vchynice – Tetov.

Příloha 2) Rozhovor s bývalým místostarostou obce Modrava a nynějším zastupitelem Jaroslavem Doležalem (24. 7. 2018)

- Když se řekne Modrava, většině lidí se vybaví nejbohatší obec na Šumavě. Jak to vnímáte vy?

Tu pověst nejbohatší obce má Modrava od doby, kdy do rozpočtu obce přišla daň od pana Bakaly. Obec tedy peníze má, a právě proto může financovat různé projekty.

- Jak dlouho žijete na Modravě, jak dlouho jste v zastupitelstvu a proč?

Na Modravu jsem přišel po roce 1989 a v zastupitelstvu jsem s přestávkami tři volební období. Právě i v současné době. Na malých obcích je velký problém vůbec obsadit zastupitelstvo. Když máte v obci 40 obyvatel, kteří splňují kritéria a 20 z nich třeba nemůže a 13 nechce, tak to je spíš taková nutnost. Dá se s nadsázkou říci, že je to spíše občanská povinnost.

- Jakou roli hraje politická příslušnost při rozhodování o zásadních věcech v obci?

Prakticky žádnou, spíš hraje roli nutnost zachovávat dobré sousedské vztahy. V našich podmínkách nejde o politiku

- Jaký je pro obec přínos turismus a jaké investice směřují právě do této oblasti?

Turismus je v současné době pro Modravu zásadní. A investice do něj jsou vlastně nutností, protože většina obyvatel obce je na turistice přímo, nebo nepřímo závislá. Taková ta sounáležitost s přírodou, která tu byla před rokem 1989, je už pryč. V té době byli všichni obyvatelé obce zaměstnaní v parku, v lese. Po revoluci začali s podnikáním soukromí vlastníci. Pak se začala vyhlášovat výběrová řízení, na která spíše dosáhly státní organizace. Pro místní tedy práce nebyla a protože nejbližším městem je Sušice, tak logickou možností výdělků je právě turismus. Takže tedy i investice jsou zaměřené na turisty. V současné době je to třeba přemístění hlavního parkoviště, výstavba turistických cest, nebo v nedávné době čistička odpadních vod.

- Kam směřují obecní výdaje především a kdo tyto záměry většinou iniciuje?

Jak jsem již uvedl, investice směřují do turismu, ale samozřejmě i místním. Hlavním iniciátorem investičních akcí je určitě starosta. Ten má na starosti i všechny důležité záležitosti obce, třeba i přeshraniční spolupráci. Účastní se také různých schůzek a zasedání. Určitě je lepší, když to má pod sebou jeden člověk, než kdyby to bylo více lidí. I proto k tomu má vytvořené podmínky, aby mohl takto pracovat.

- Berete v úvahu při rozhodování při investicích názory místních občanů?

Určitě ano, ale nelze se asi zavděčit každému. Funguje to tady na takové sousedské úrovni a nemůžete si to s nikým rozházet. Dá se povědět, že jsou tu místní na sobě jaksi závislí. Takže jednou může dojít benzín v pile mě a podruhé sousedovi. Protože jsme malá obec, existuje tu takové sepjetí, že v podstatě každý víme, kdo má jaký problém k řešení.

– Jaký má obec výhled do budoucnosti?

Do budoucna se určitě dá předpokládat kontinuální nárůst turistů. Už teď je hlavní sezóna s návštěvností na hraně, tedy hlavně v létě o prázdninách a v zimě. Už i někteří návštěvníci si v této době stěžují, že je tu hodně lidí, především na těch hlavních trasách, jako je Březník a Poledník. Dobré je, že se zaplnila hluchá místa - jaro a podzim.

– Uvedl byste nějaký příklad větší investice v poslední době?

Například čističku odpadních vod, nebo výstavbu spolkového domu, kam bylo v současné době přemístěno infocentrum. Pokud se týká investic, je obec ve velké míře omezena především tím, že je v pásmu národního parku, takže tu platí různá omezení.

- Obec Kvilda patří mezi nejvýznamnější turistická střediska Šumavy. Vnímáte turistický ruch jako přínos obci? Jaké investice směřují právě do této oblasti?

Kvilda je jako turistické středisko Šumavy poněkud specifická, protože se jedná o křižovátku, přes kterou návštěvníci musí projet, ať jedou prakticky kamkoliv. I proto je u nás pohyb turistů větší než jinde. V loňském roce to byl asi jeden milion lidí, což je dost. Tomu se samozřejmě také musíme přizpůsobit. Má to jednak svoje zápory, ale i klady. V prvním případě musíme vynakládat finanční prostředky třeba na úpravu lyžařských stop (400 až 500 tisíc za sezónu), na druhé straně máme třeba v obci zákaz stání mimo vyznačená místa, tedy obecní parkoviště, což zase přináší finanční prostředky. Takže ani extrémně nevyděláváme, ale ani neživoříme.

- Na hospodaření Vaší obce je zajímavý poměrně stabilní příjem a zejména výdaje, jak se vám to daří uskutečňovat?

Především se snažíme mít vyrovnaný rozpočet. Některé obce v rozpočtu počítají rovnou s nějakou dotací. U nás se je nesnažíme dávat rovnou do rozpočtu

- Existuje ve Vaší obci nějaký program sociální stabilizace, který je zaměřený na stávající obyvatelstvo? Daří se Vám přilákat mladé aktivní občany?

To je asi velký problém, nemáme moc možností, jak přilákat mladé rodiny. Dávají se prostředky třeba na porodné, nebo nějaké dary k výročí, ale to nestačí. V obci je dost starších obyvatel a starší obyvatelé znamenají náklady na služby a je málo mladých, kdo by to dělal. Není prostě kapacita. Např. Vimperk vzdálený asi 25 km starším obyvatelům vozí obědy, u nás by to nebylo možné. Máme problém přitáhnout mladé lidi v nedostupnosti pozemků pro stavbu vlastního bydlení. Obec pozemky neprodává a soukromý vlastníci je raději využijí na penzion, hotel nebo bytový dům.

- Kam směřují obecní výdaje především? Kdo investiční záměr obvykle navrhuje?

Takovým hnacím motorem obce je asi starosta, většinou to tedy dohromady dávám já. Zatím jsem si všechny návrhy před ostatními obhájlil. Někdy jde třeba o nějaké maličkosti, ve kterých je třeba udělat kompromis např. asfaltový povrch na nové cyklostezce.

- Jak politická příslušnost zasahuje do rozhodování zastupitelstva?

Tak na nějakou politiku tady opravdu není moc prostoru. Já jsem asi trochu výjimka, protože jsem místopředseda Starostové a nezávislí, ale ostatní zastupitelé jsou nezávislí voliči. Ale jak říkám, při rozhodování zastupitelstva to nehraje žádnou roli.

- Bere zastupitelstvo na zřetel nějakým způsobem názory občanů při rozhodování o investicích?

Určitě máme snahu probrat veškeré projekty v zastupitelstvu a pak to obhájit před občany. Lidi si uvědomují, že když investujeme třeba do rozšíření veřejných záchodků, nebo muzea, přinese to profit i jim v podobě turistického ruchu a tedy zákazníků. Většina místních je orientována právě na služby. Takže není odpor, třeba ani když cyklostezka znamená zásah do krajiny.

- Jak byste zhodnotil změny v obci od roku 2006 do současnosti?

Jedním slovem bych to označil jako stabilizaci. Pro mě je to čtvrté volební období. Na obecním úřadu jsem byl v zastupitelstvu již dříve, a to v období od roku 2000 do 2006, kdy se tam vystřídali tři starostové. V roce 2006 jsem nahradil původního starostu, takže to bylo takové divoké období. Když to srovnám s dneškem, kdy máme v nadcházejících volbách v obci jednu kandidátku, je to skutečně posun. Svědčí to o pozitivním vývoji a dobrém směru obce.

- Kam především budete v budoucnu směřovat investice?

Tak aktuálně máme takové tři velké projekty. Prvním z nich je nová cyklostezka s finančním objemem 10 mil. korun, druhý projekt je rozšíření obecního úřadu a expozice muzea s rozpočtem 15 mil. korun a dalším je projekt tzv. archeoparku s názvem Gabreta na pozemku cca. 2 ha., kvůli kterému jsme provedli změny v územním plánu. Bude zde jednak připomenuta rota pohraniční stráže, která zde sídlila a zároveň zde bude takové relaxační místo, zeleň pro relaxaci a odpočinek.

Příloha 4) Příjmy obce Modrava v čase

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	1 412 530 Kč	2 580 720 Kč	197 460 570 Kč	331 974 510 Kč	5 612 630 Kč	5 103 919 Kč
Nedaňové příjmy	940 990 Kč	2 564 610 Kč	3 726 590 Kč	2 310 550 Kč	9 534 890 Kč	8 723 265 Kč
Přijaté transfery	4 033 300 Kč	9 683 480 Kč	3 685 170 Kč	128 650 Kč	449 650 Kč	60 395 Kč
Kapitálové příjmy	4 760 000 Kč	3 578 050 Kč	590 000 Kč	160 001 000 Kč	0 Kč	55 708 791 Kč
Celkem	11 148 826 Kč	18 408 867 Kč	205 464 338 Kč	494 416 719 Kč	15 599 180 Kč	69 598 381 Kč
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	6 955 987 Kč	6 211 475 Kč	7 326 021 Kč	2 655 226 Kč	3 714 264 Kč	6 850 432 Kč
Nedaňové příjmy	21 490 179 Kč	12 840 168 Kč	2 837 489 Kč	7 432 654 Kč	23 012 392 Kč	5 720 494 Kč
Přijaté transfery	8 563 039 Kč	211 895 Kč	13 820 318 Kč	21 318 756 Kč	2 736 560 Kč	426 701 Kč
Kapitálové příjmy	41 735 Kč	90 013 371 Kč	12 074 398 Kč	0 Kč	123 000 Kč	32 750 Kč
Celkem	37 052 952 Kč	109 278 922 Kč	36 060 240 Kč	31 408 651 Kč	29 588 232 Kč	13 032 394 Kč

Tabulka: vlastní zpracování dle údajů z Monitoru obcí a rozklikávacího rozpočtu obcí

Příloha 5) Příjmy obce Kvilda v čase

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy	2 771 100 Kč	3 654 070 Kč	4 211 150 Kč	3 720 170 Kč	4 168 930 Kč	5 026 446 Kč
Nedaňové příjmy	1 042 950 Kč	1 378 370 Kč	2 475 770 Kč	3 308 410 Kč	2 019 870 Kč	1 800 448 Kč
Přijaté transfery	1 060 080 Kč	1 192 880 Kč	11 326 870 Kč	5 774 660 Kč	4 486 980 Kč	2 152 976 Kč
Kapitálové příjmy	4 017 040 Kč	1 097 350 Kč	812 180 Kč	1 632 170 Kč	6 250 790 Kč	673 580 Kč
Celkem	8 893 176 Kč	7 324 677 Kč	18 827 978 Kč	14 437 419 Kč	16 928 580 Kč	9 655 461 Kč
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy	4 334 470 Kč	3 456 931 Kč	3 547 632 Kč	3 484 723 Kč	3 657 904 Kč	5 406 921 Kč
Nedaňové příjmy	3 043 426 Kč	1 396 716 Kč	1 948 812 Kč	3 743 022 Kč	2 040 002 Kč	2 414 753 Kč
Přijaté transfery	7 555 076 Kč	1 966 649 Kč	2 852 074 Kč	4 461 183 Kč	6 364 450 Kč	833 104 Kč
Kapitálové příjmy	946 039 Kč	894 902 Kč	499 720 Kč	810 680 Kč	9 225 978 Kč	228 000 Kč
Celkem	15 881 023 Kč	7 717 211 Kč	8 850 252 Kč	12 501 623 Kč	21 290 350 Kč	8 884 795 Kč

Tabulka: vlastní zpracování dle údajů z Monitoru obcí a rozklikávacího rozpočtu obcí

Příloha 6) Výdaje obce Kvilda a Modrava v čase

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kvilda	6 133 190 Kč	13 033 670 Kč	16 311 760 Kč	16 150 240 Kč	12 748 300 Kč	13 148 404 Kč
Modrava	13 555 240 Kč	16 057 210 Kč	176 218 300 Kč	43 924 330 Kč	146 772 730 Kč	138 194 614 Kč
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kvilda	12 635 153 Kč	7 015 277 Kč	6 143 786 Kč	22 533 034 Kč	8 092 103 Kč	9 486 549 Kč
Modrava	21 981 963 Kč	125 388 078 Kč	42 646 488 Kč	42 306 264 Kč	28 069 745 Kč	15 338 411 Kč

Tabulka: vlastní zpracování dle údajů z Monitoru obcí a rozklikávacího rozpočtu obcí

Příloha 7) Přehled zvolených zastupitelů v komunálních volbách na Modravě a Kvildě
od roku 2006 do 2018

Modrava			
2006	2010	2014	2018
Antonín Schubert	Antonín Schubert	Antonín Schubert	Antonín Schubert
Jaroslav Doležal	Jaroslav Doležal	Jan Svoboda	Jan Svoboda
Jiří Steins	Jiří Steins	Jaroslav Doležal	Jaroslav Doležal
Jiří Valečka	Jiří Valečka	Jiří Valečka	Jiří Valečka
Michaela Lyer	Michaela Lyer	Karel Čada	Karel Čada
Pavel Korčák	Pavel Korčák	Michaela Lyer	Lucie Valečková
Vratislava Pavlíková	Vratislava Pavlíková	Pavel Korčák	Martin Pavlík

Kvilda			
2006	2010	2014	2018
Alena Picková	Bohumil Černý	Luděk Chrt	Luděk Chrt
Bohumil Černý	Ing. Václav Hřebek	Michaela Tichotová	Michaela Tichotová
Dana Zývalová	Olga Obrancová	Pavel Teska	Pavel Teska
Jiřina Klímová	Otta Pečený	Peter Hambálek	Peter Hambálek
Libuše Schmatzová	Pavel Teska	Václav Vostradovský	Robert Neubauer
Manfred Sitter	Václav Vostradovský	Vojtěch Vocelka	Václav Vostradovský
Pavel Šulek	Zdeňka Ritterová, DiS.	Zdeňka Ritterová, DiS.	Vojtěch Vocelka
Václav Hřebek			
Václav Vostradovský			

Tabulka: vlastní zpracování na základě údajů z iDNES.CZ/Volby

18 Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel v obci Modrava

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel v obci Kvilda

Graf 1: Příjmy obce Modrava od roku 2006 do 2017

Graf 2: Výdaje obce Modrava v době od 2006 do 2017

Graf 3: Příjmy obce Kvilda v době od 2006 do 2017

Graf 4: Výdaje obce Kvilda v době od 2006 do 2017

Graf 5: Volební účast v komunálních volbách v obci Modrava a Kvilda v letech 2006–2018

Graf 6: Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí

Graf 7: Srovnání příjmů obcí Kvilda a Modrava v období od 2006 do 2017

Graf 8: Srovnání výdajů obcí Kvilda a Modrava v období od 2006 do 2017

Obrázek 1: Schéma veřejné správy v ČR

Obrázek 2: Znak obce Modrava

Obrázek 3: Znak obce Kvilda

Obrázek 4: Mapa oblasti obcí Modrava a Kvilda